د ترکيې مازيګرې

(يونليک)

قاضي [illegible] قيار

Ketabton.com

۱۳۹۴ لمريز کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې مازيگرى

(د ترکيې يونليک)

محمد حسن حقيار

۱۳۹۴ل کال

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحیم

کتاب پېژندنه:

د کتاب نوم: د ترکيې مازيگری

ليکـــوال: محمد حسن حقيار

خپروندی: د افغانستان ملي تحريك، فرهنگي څانگه

وېبپـاڼه: www.melitahrik.com

ډيزاينگر: ضياء ساپی

پښتی ډيزاين: فياض حميد

چاپشمېر: ۱۰۰۰ ټوکه

چاپکـال: ۱۳۹۴ ل کال/ ۲۰۱۵م

د تحريك د خپرونو لړ: (۴۶)

يادونه: د چاپ حقوق له ملي تحريک سره خوندي دي او د کتاب د محتوا مسوليت ليکوال پورې اړه لري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

لړليک

سرليک — مخ

د سر خبرې..١
وېزه او ملګري..٣
د قسطنطينې پر لور.................................٦
د ترکيې لنډه پېژندګلوي.........................١٠
دا مهال د ترکيې ديني حالت....................١۴
د استانبول رڼه ماضي.............................١٦
مازيګرى د استانبول مزه کوينه...................١٩
په نشه کې تېښه......................................٢٣
انجلۍ د يار په ننداره شوه ٢٩
قونيه...٣٣
هيڅ مولينا نشد مولاى روم.......................٣٨
صوفيانه رقص او سماع...........................۴۴
قره مان که قهرمان؟..............................۴٨
ګل مې په لاس درته ولاړ يم ۵۴
نورو ته نوى ماته تکرار کلى.....................۵٨

(c) ketabton.com: The Digital Library

...تامریدی شمس تبریزی نشد...............................۶۲
د نوشیهر پر لور...۶۶
نوشیهر...۶۹
کپدوکیا که د فطرت کرشمه؟....................................۷۳
ترځمکې لاندې هېښوونکی تاریخي ښار.........................۸۰
سیم گیټ..۸۶
وروستۍ ناسته او د خدای په امانۍ شېبې.....................۸۹
جدایي راغله لارې دوه شوې.....................................۹۲
د استانبول رڼاگانې..۹۵
چې خان یې په یاران یې...۹۹
رښتیا هم عاشق ړوند وي..۱۰۳
یا لندن یا مرگ...۱۰۶
د سفر پای..۱۱۰

(c) ketabton.com: The Digital Library

د سرخبرې

د نړۍ ګڼو هېوادونو ته د شخصي او رسمي سفرونو توفيق را په برخه شوی دی، خو د ګڼو بوختيا وو له کبله يې د خاطرو ثبتولو او يا په بله وينا يون ليکلو ته اوزګار شوی نه يم ،د حج يونليک يا د حرمينو هنداره مې ځکه وليکله چې حجاجو ته د حج مناسک او مراسم وروښيم ، د فرضو ،واجبو ، سنتو او مستحبو توپير ورته جوت کړم او افغانان او په خاصه توګه افغان چارواکي هلته له موجودو هغو ستونزو څخه خبر کړم چې د دوی د چارواکيو او له نورو ګڼو خواوو څخه افغان حجاجو ته ورمخ کېږي.

که څه هم ترکيې ته زموږ دا سفر لنډ او رسمي و خو د ترکيې له مد او جذر ډک تاريخ ، شاوخوا شپږ نيم سوه کاله د اسلامي خلافت مرکزيت ، صليبي جګړې ، اوس هلته د اسلامي نظام پروړاندې موجود کورني او بهرني اصطکاکات او د ترکيې له اوسني پرمختګ او د چارواکيو له سياسي کفايت او عملي حکمت څخه زموږ د ولس او چارواکيو خبرول او له دوی څخه د پند او درس اخستلو فکر د دې لامل شول چې د دې سفر خاطرې له خپل ولس سره شريکې کړم.

د سفر اصلي موخه مو د مشهور او نړيوال شهرت لرونکي صوفي او عارف شاعر حضرت مولينا جلال الدين بلخي رومي په نړيوال

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیمینار کې ګډون و.هغه مولینا چې نن سبا نړیوال خو پربږده چې آن ډېر افغانان هم له دې څخه خبر ندي چې ګوندې دا ویاړ زموږ دی او د ختیځ د ستوري علامه سید جمال الدین افغان په څېرپر ده هم نور دعوه کوي .

په دې سفر کې زموږ یوه هراتی ملګرې هم وه چې کړنې او چلند یې زموږ له افغاني دود او مذهب سره په ټکر کې وې ، خپل نوم یې بل دی خومایې کورنی ته په احترام او کولتوري نزاکتونو ته په پام سره نوم بدل کړی او دلته مې د سیمین په نوم یاده کړې ده .دا ځکه چې وایي پریوې څپېړې څو مخونه خوږېږي

نورنو دا تاسو او دا مو (د ترکیې مازیګرې).

درنښت

ستاسو حقیار

(c) ketabton.com: The Digital Library

وېزه او ملګري

د سفریو ملګری مې څو اویا کلن سپین ږیری پوهاند عبد القیوم قویم و بل یې د هرات او سېدونکې ،دځوان را ډیو مشره او مدني فعاله سیمین وه ،او بله یې د مزار او سېدونکې مدني فعاله پېغله فرخنده رجبي وه، کله چې د ترکیې سفارت ته د وېزې اخستلو لپاره ورتللو نو زه ،پوهاند قویم او سیمین باید د عامې روغتیا په څلور لاري کې لس بجې راټول شوي وای، د شېرپور او عامې روغتیا پرترمنځ سړک کوم لوړ پوړی چاروا کی تېرېده نو شل دقیقې ورته دا سړک بند و ،زه هم همدلته ایسار شوم پر سړک دومره ترافیکي ازدحام شو چې شل دقیقې نور هم لار خلاصه نه شوه، څلوېښت دقیقې وروسته چې د وعدې ځای ته ورسېدم نو قویم صاحب او زموږ د سفر د زمینې چمتو کوونکی ښاغلی تاج صاحب راغلي وو خو سیمین لا نه وه را رسېدلې خوښ شوم چې ددوی د انتظار او سترتیا په مسؤولیت کې را سره یو بل څوک هم شریک شو ،له تاج او قویم صاحب سره مو د سفر پر جزئیاتو خبرې کولې خو سیمین له تاج صاحب سره په ټېلیفوني تماس کې وه دهغې خبرې خو مونه اورېدلې خو تاج صاحب به ورته ویل چې ځای دې نږدې دی له موټره پلې شه او په پښو راشه ،وروسته یې موږ ته وویل سیمین د وزیر اکبرخان په دولسم سړک کې په بیروبار کې بنده ده، څو څو دقیقې وروسته مو چې کتل هغه د هوایي ډګر له لوري را ښکاره شوه سیمین موږ یوه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه وه لیدلې خو چې په څلورلاري کې رابښکاره شوه نو ومو پېژندله ،هغه نرۍ دنګه او غنمرنګه انجلۍ وه، خپل عمر یې ۲۴ کاله وښود وروسته پوه شو چې هغه د الوتکې له لارې همدا اوس له هرات څخه را رسېدلې وه. تاج صاحب د ترکیې سفارت ته زموږ سپارښت وکړ او یو پېژند پاڼه یې هم راکړه په زمبق څلورلارې کې د ترکیې سفارت ته ورغللو خلک په کتار کې نوبت ته ولاړ و خو زموږ واسطه پخه وه دستي دننه وروغوښتل شو فورمې راکړل شوې د پاسپورت او تذکرې فوتو کاپي یې رانه واخستل اود سبا وعده یې راکړه سبا یې راته فون وکړ چې وېزې مو منظورې شوې او له ۲۰ ډالرو سره راشئ ما پیسې دخپل همکار رفیع الله روشن په لاس ور ولېږلې او پاسپورت مې هم هماغه راوو ړ، کله چې د ترکیې له سفارت څخه را ووتلو نو پوهاند قویم مو رخصت کړ دا چې د ترکیې د سفارت ترڅنګ د موټرو تم ځای نه وو نو ما خپل موټر هم رخصت کړی و، سیمین ته مې وویل ، که چېرې لېرې ځې چې موټر راوغواړم هغې راته وویل چې نه په انصاري څلورلارې کې سیټي سنټر ته ځم ښه ده چې دواړه پلې لاړ شو، نرۍ نرۍ باران هم ورېده، پر لاره مو یو بل لاهم وپېژندل او کیسې مو سره وکړې ،زموږ دفتر هم انصاري څلور لارې ته نږدې دی، دا چې له دې سره د ملګرتیا او پلې تګ له کبله باران لوند کړم څو ځله یې بخښنه وغوښتنه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تاج صاحب ویل چې ترکیه په مزار کې قونسلګري لري او فرخنده همله ته ویزه اخلي.

له کابل څخه استانبول (قسطنطنیې) او له استانبول څخه قونیې او نورو ښارونو او له نورو ښارونو څخه استانبول او کابل ته هوايي ټکټکونه پر ترکېش ایرلاین کې مخکې ترمخکې اخستل شوي وو.

له پروګرام سره سم مو په دوهمه ورځ یوولس بجې د جمعې په ورځ له کابل څخه استانبول ته الوت و، مور پنجشنبه غرمه تاج صاحب مېلمانه کړو، فرخنده هم راغلې وه، هغه له قده لنډه خو نوره سره او سپینه هوښیاره او چالاکه نجلۍ وه، سره له دې چې مور ته د ترکي او امریکایي کورېنو لخوا په ایمیل هم پروګرام ښه تشریح شوی و بیا هم مېلمستیا د پروګرام پر جزئیاتو د لا ښه پوهېدلو لپاره وه، تاج صاحب څه نغدې پیسې هم مور ټولو ته راکړې.

له دې ځایه د غرمنۍ له خوړلو وروسته رخصت شو او سبا اته نیمې بجې مو په هوايي ډګر کې وعده کېښوده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د قسطنطينې پر لور

سیمین، فرخنده او استاد قویم له وعدې سره سم نهه نیمې بجې راغلي وو خو د جمعې ورځ وه له ما سره د ترافیکي بیروبار او د لارې د بندېدلو اندېښنه نه وه نهه نیمې بجې ورغللم ، د هوایي ډگر نړیوال ترمینل کې، ډېر بیروبار نه و تالاشي ،بورډینګ پاسونه،د بیکونو تلل (وزن) خروجي هرڅه په اسانه او لږ وخت کې تېر شول، زه پر تالاشۍ نه خفه کېږم خو دا چې د هوایي ډگر متعصبه عسکر چې له پښتون او د پښتنو له جامو سره حساسیت لري د تالاشۍ پر مهال زما په شمول پر هر چا آن بوټان او واسکټونه هم وباسي نو ډېر زور راکوي.

پاو کم یوولس بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو ، زما په بورډینګ پاس کې په ښنبه شوې څوکۍ له شیشې سره ښښتې وه، د الوتکې مېلمه پال ښکلي هلکان او ښکلې ترکۍ نجونې وې.

ما د ترکانو د ښکلا ډېر صفتونه اورېدلي و ، د حج په مراسمو کې مې بیا عملاً ولیدل د سید جمال الدین افغان په لېسه کې اروابناد مولوي عبدالظاهر چې د پروان ولایت دغوربند او سېدونکی او ډېر انقلابي ،ویښ ،خوځنده ،نوښتګر او جید عالم او زموږ د تفسیر او عقاید استاد و یوه ورځ موږ ته په ټولګي کې وویل چې د هغو پلټنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

لـه مخـې چـې ده کـړې دي ورتـه جوتـه شـوې ، دا چـې خلـک پـه فولکلوریکو کیسو کې د پوان او ښاپېري یادوي نو دا د پوان ځینې لوړ قدي او چاغ تور پوستکي سوډانیان او ښاپېرۍ ښکلې ترکانې دي.

د الوتکې دننه سکرین چې کله به پکې فلم ښودل کېده ښوولـه چې الوتکه په عشق اباد او اذربایيجان (باکو) استانبول ته روانه ده.

کله کله پر همدې سکرین د کابل له هوايي ډګر څخه طی شوی واټن ، استانبول تـه پـاتې واټـن ،لـه ځمکې لوړوالی ، د سفر د پیـل ساعت او دقیقې، د سفر پاتې وخت په ساعت او دقیقو ،دننه او بهر د هوا درجه ، د الوتکې د تللو مسیر هرڅه ښودل کېده. الوتکه چې لس بانـدې یـوولس بجې الـوتې وه څـه بانـدې پنځـه بجـې استانبول تـه ورسېده.

پر لاره یې له معمول سره سم ډوډۍ راکړه خو ډوډۍ یې خوندوره نه وه. دې سفر مو شا وخوا شپږ ساعته ونیول خو تهران ته چې تللو نو پـه اسمان ایرلاین کې یې تـر تهـران پـورې دوه ځلـه ښـه خونـدوره ډوډۍ راکړله. لومړی ځل مشهد ته له رسېدو وړاندې او دوهم ځل په مشهد کې له ۴۰ دقیقو ناستې وروسته کله چې تهران ته روان شوو.

مـا دنـړۍ ډېـر ښـارونه لیـدلي جـده هـم ښـکلې ده،دوبـۍ هـم خـو استانبول بیا ځانته خوند او ځانته ځانګړنې لري، له هوا څخه ښکاري

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې د استانبول ښار ډېرې ودانۍ ګلابي ته ورته رنګ لري او ډېر يې په يوه نقشه جوړې شوې دي.

الوتکه پر استانبول ورښکته شوه کله پر سمندر کله پر ودانيو تک شين ښکلي پور او معمور د اسمانڅکو او سمندر لرونکی ښار ،هغه هم چې سمندر يې په منځ کې پروت وی او د ښار دواړه برخې په لوړو لوړو او اږدو پلونو نښلول شوې دي ،د نړۍ لومړنی ښار چې په دوه وچو کې پروت دی او اسيا او اروپا يې سره نښلولې دي.

ما په، لېنن‌ګراد ،فنلينډ ، کراچۍ، قطر،کويټ، دوبۍ ،ممبيي،بندرعباس او جده کې هم د بحر غاړې ليدلي دي خو هغه ښکلا چې په استانبول کې يې لري په بل ځای کې يې نلري ،دلته د بحر غاړو ته شنې غونډۍ او د مري اويا خوست د تڼيو د ولسوالۍ د عاد ممد د سيمې په څېر هرځه شنه شنه دي.

الوتکې په استانبول کې د اتاترک په نړيوال هوايي ډګر کې ښکته کړو دلته نړيوال هوايي ډګر بېل او د کورنيو الوتنو ډګر بېل دی.

زما ملګرو په کابل کې خپل بار (بکسونه) الوتکې ته ورکړي او ورته يې ويلي و چې په قونيه کې يې ترې غواړي خو زما سامان کم و، ما الوتکې ته ونه سپاره، بلکې له ځان سره مې کېښود کله چې استانبول ته ورسېدو نوبايد همدلته موبايد ترکيې ته دننو تلو مهر(خولي) وهلې وای په لوی هوايي ډګر کې مو له ډېرو

(c) ketabton.com: The Digital Library

پوښتنو وروسته هغه ځای پیدا کړ چې ترانزیټ دخولي وهي، دا استانبول هوايي ډګر اوس د نړیوال مرکز حیثیت خپل کړی او هغه مسافرین چې مستقیم الوت نلري له همدې ځایه الوتکې بدلوي. په هوايي ډګر کې یو سالون ځای کې د پرش غرفوته سلګونه خلک کتار ولاړ وو ټول یې بهرنیان او لوڅ او نیمه لوڅ وو زه هم نولسمې غرفې ته ودرېدم دلته نه بیروبار وي او نه بې نظمي هر سړی د نوبت په مراعات مجبور دی او هر سړی نوبت مراعاتوی.

ما په څو نړیوالو هوايي ډګرونو او څو هېوادونو کې لیدلي هغه افغانان چې په خپله خاوره کې نه قانون مني او نه نظم او نه د سپلین خو په نورو هېوادونو او هوايي ډګرونو کې بیا دا هرڅه مني. دلته هم په کتارونو کې افغانان و خو هغه د پیښوریانو خبره مجال نه وو چې څوک دې بې نظمي وکړي او یا دې له کتار څخه ووځي دلته چې زه ووینم افغانان قانون او نظم دوارړه مني نو په افغانستان کې هم ددوی قانوني کېدلو او قانون مننې ته هیله من شم او فکر کوم چې که قانوني حکومت راشي او د قانون د تطبیق هوډ ولري نو افغانان قانون مني، دا چې اوس بې نظمي او بې بندوباري ده نو چې: (ورانه ده له خانه ده).

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې لنډه پېژندګلوي

ترکيا اروا سيايي (اروپا ـ اسيا) هيواد دی چې لويه برخه يې اناتولي په کوچنۍ اسيا او په سويل کې په باختر اسيا او منځني ختيځ کې پرته ده او کوزه برخه يې چې د ترکيې په نوم او بالکان د اوروپا ختيځه برخه کې واقع ده.

ترکيه له ختيځ خوا له ايران ،اذربايجان ،ارمنستان او ګرجستان سره ، په سويل کې له عراق او سوريې سره او په شمال يا د اروپا په خواکې له بلغارستان او يونان او له تورې بحيرې سره اوږده پوله لري.

د سويل لخوا له مديترانې سره هم په اوبو کې پوله لري.

بيفور او دار داتل هم په ترکيه کې دي.

نفوس يې د وروستۍ سر شمېرنې له مخې شاوخوا ۷۲ميليونه ، پراخوالی يې ۷۸۳۱۵۲۲کيلو متره مربع دی ترکيه د افغانستان په څېر شين هېواد دی بارانونه پکې ډېر دي د نفوس ۸۵سلنه يې سنيان او ۱۵ يې شيعيان دی ،ترکان تکړه مسلمانان دی. که څه هم په ۱۳۹۲هـ س کال د مصطفی کمال اتا ترک لخوا يې د حکومت بڼه لاييک يا سکولريزم شو خو خلک يې اوس هم ښه کلک مسلمانان دي که څه هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرا ستانبول ،انقره او ازمیر کې اوس هم بې حجابي او عیاشي ډېره اوشراب ،عام دي خو د قونیې په څېر مذهبي ښارونه هم لري.

په ترکانو کې ختیځ اولوېدیځ دواړه کلتورونه شته دي خو ختیځ کلتور پکې قوي دی.

له اتا ترک وړاندې د ترکیې رسم الخط په عربي لیکل کېده خو اتاترک په لاتیني ژبه واړاوه.

د ترکیې یا د عثماني اسلامي امپراطورۍ مراندې تر افریقا منځني ختیځ اروپا پورې رسیدلې وې خو له نړیوالې جګړې وروسته د عثماني خلافت ډېرې برخې د فرانسې او برتانیې لاس ته ورغللې ، په ۱۳۰۲ هـ لمریز (۱۹۳۳ زیږدیز) د یو سیکولر او د پردیو د غلام شخص مصطفی کمال باشا چې ځانته یې اتاترک یا د ترکانو د پلار نوم ورکړی و اودامهال یې ډېرې نظامي بریاوې هم تر لاسه کړې وې دعثمانیانو د شپږم خلیفه ځای ونیوه او سیکولر حکومت یې اعلان کړ.

دترکیې دحکومت طرز جمهوري دی یو پارلمان لري، تورستې ښارونه یې استانبول، انتالیا ، ازمیر،قونیه او نوشهره دي

سیکولر مصطفی کمال:

دترکیې او دلته دسیکولریزم دترویج له تاریخ سره د مصطفی کمال نوم تړلی دی هغه په ۱۸۸۱ زیږدیز کال د مۍ په ۱۹مه د اوسني

(c) ketabton.com: The Digital Library

یونان چې هغه مهال د اسلامي خلافت یوه برخه وه په ستالونیکي ښار کې وزیږېد.

د عثماني خلافت پر مهال پوځ ته ورغی په طرابلس کې له ایټالیایانو سره وجنګېد ، د بالکان په جګړو کې قوماندانۍ ته ورسېد په ۱۹۱۲ زیږدیز کال د دار دانل په تنګي او ګالیبولي جزیره کې هم له یونانیا سره وجنګېد ، په لومړۍ نړیواله جګړه کې یې د ترکیې د استقلال د جګړې قومانده په لاس کې وه ، د جګړې له پای وروسته د شپږم خلیفه محمد له بې کفایتۍ څخه په استفادې یې د هغه نظام ړنګ او سیکولریزم یې حاکم کړ.

کمال باشاه له روحانیونو سره جګړه پیل کړه ، حجاب یې منع کړ ، اروپایي جامې یې اجباري کړې ، دین یې تر مسجده محدود او له سیاسته یې بېل کړ ، ښځې یې له شرعي حدودو څخه وتلو ته وهڅولې عربي خط یې په لاتیني واړاوه.

مېرمن یې (لطیفې هانم) په ۱۹۳۰ زیږدیز کال کې هغه جامه واغوستله چې ځینې اروپایان یې نن هم نه اغوندي.

مساجدو کې یې په لاسپیکر کې اذان بند کړ ، شراب یې عام کړل ، او د اسلام پر ضد یې هر اړخیزه مبارزه پیل کړه ، اتا ترک د ۵۷ کالو په عمر د نومبر په لسمه د دلمه بارغمي په ماڼۍ کې په استانبول کې وفات شو ، او په انقره کې خاوروته وسپارل شو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

اتاترک د استانبول په ایاصوفیه کې هغه شپږ سوه کلن تاریخي مسجد چې سلطان محمد فاتح د یوې کلیسا پر ځای جوړ کړی و د عیسایانو د اعتراض په پلمه پر موزیم بدل کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا مهال د ترکيې ديني حالت

ترکيه اوس يا د اسلامي خلافت له سقوط څخه نوي کاله وروسته بل حالت لري، د اتاترک د سيکولري کړنو په نتيجه کې نږدې وه چې ترکيه هم د هسپانيې په برخليک اخته شي، دلته په ترکيه کې د نجم الدين اربکان تر بريا او په ټولټاکنو کې د اتا ترک د جمهوري ګوند تر ماتې پوره ۷۵ کاله سيکولريزم حاکم و، دين بېل او سياست بېل و، په ترکيه کې د اروپا په څېر ازادي او عياشي وه خو حقيقت نه پټېږي، خلک نور له سيکولريزم او بې دينۍ څخه ستړي شول ،۷۵کلن سيکولريزم ترکيه په تمامه معنی شاته وغورځوله د ترکيې اقتصاد ،کلتور او سياست شاته ولاړ خو اوس هلته بېرته دين ته تمايل پيدا شوی دی خلک او په ځانګړي توګه ځوانان دين ته مخ را اړوي، اسلام ورو-ورو بېرته خپل ځای پيدا کوي، اربکان ،عبدالله ګل او طيب اردوغان ټول پوه .عالم او د ترکيې په حساسيتونو پوه خلک دي او تدريجي اصلاحات يې پيل کړي دي خو ډېر ورو او حکيمانه. داسې چې نه د ترکي ځوانانو احساسات را وپاروي او نه کفري نړۍ ته پلمه په لاس ورکړي ،ترکيې په ناټو کې هم خپل غړيتوب ساتلی ،د نړۍ په کچه خپل اعتبار هم ساتي او اصلاحات هم راولي ،

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ترکيې حالت تېز موټر ته ورته دی، اوس که موټر چلوونکی غواړي چې د ګړندي یا په تېز رفتار کې د تلونکي موټر مخ واړوي نو اړ دی چې لومړی د موټر سرعت را کم کړي او مخ یې وګرځوي او که په همدې سرعت کې اشترنګ پوره تاو کړي نو موټر اوړي او ترې چپه کېږي.

ما چې لومړی استانبول ولید نو حیران شوم چې دې خلکو څنګه اسلامپالو ته رایه ورکړېده، د ازادۍ ،فحاشۍ له اسلام سره د ځوانانو واټن او بیا اسلامي نظام ته رایه ورکول یې ښخي د حیرانتیا خبره ده.

خو اوس هلته اردوغان او عبدالله ګل په حکمت اصلاحات پیل کړي دی ،مثلاً په شرابو یې مالیه زیاته کړه، په لیلیو کې یې د هلکانو او انجونو ځایونه بېل کړل، پر حجاب بندیز یې ختم کړ، په لاوډسپیکر کې اذان ته اجازه وشوه، د اتاترک په نوم دولتي مډال یې له منځه یوړ او .....

هیله ده چې یو ځل بیا د اسلام مجد او عظمت نه یوازې په ترکیه ، بلکې په ټوله اسلامي نړۍ کې را ژوندی شي، زه چې د ترکيې او سني نظام ته ګورم نو ما ته دا سپېڅلې نښې او هیلې ښکاري.

څانګه به نن سبا کې ګل شي

ما یې په سر کې سرې غوټۍ لیدلې دینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استانبول رڼه ماضي

د اسلامي نړۍ مشهور اتل سلطان محمد فاتح استانبول (پخوانۍ قسطنطنیه) چې د عیسوي ارتودوکس دین ډېر مهم مرکز وو په ډېر ځانګړي ظرفیت او جنګي مهارت ونیوه ، قسطنطنیه د ختیځ روم د امپراطورۍ پلازمینه وه چې دې امپراطورۍ په لبنان ،فلسطین او سوریې هم واکمني درلوده ، د قسطنطنیې بنسټګر لومړی کنستانستین (له۲۷۴ څخه تر ۳۳۷م)د روم لومړنی امپراطور و چې عیسویت یې ومانه همده په ۳۳۰ کې پیزانیسوم (اوسنی استانبول) دخپلې امپراطورۍ د پلازمینې په توګه وټاکله او تر ۱۴۵۳ز پورې یې له یوولس سوه کالو ډېر دلته حکومت وکړ ، د بیزا نیتوم نوم دعیسا یانو د امپراطورۍ په وخت کې پر قسطنطنیه واوښت او کله چې سلطان محمد فاتح دا ښار فتحه کړ نو نوم یې پرې اسلامبول کېښود ،چې د بې دینه مطفی کمال اتاترک پر وخت کې اسلامبول پر استانبول بدل شو ، سلطان محمد فاتح په ۱۴۵۱ زېږدیز کال په ۲۲ کلنۍ کې واک ته ورسېد ، تر ده وړاندې هم عثماني حاکمانو د استانبول د نیولو لپاره یوولس ځله بریدونه کړي وو خو دا چې د استانبول درې خواوو ته اوبه (سویل او لوېدیځ ته یې مرمره

(c) ketabton.com: The Digital Library

بحر، ختیځ او شمال ختیځ ته د بوسیفور تنګی او شمال ته زرین سمندرګی یا خلیج دي او لوېدیځ ته یې وچه ده چې ډېر لوړ او پلن دیوالونه پرې را تاو شوي او قسطنطنیه یې په کلکه نظامي کلا بدله کړې وه نو دا برېدونه ناکام شوي وو.

هر مسلمان خلیفه هڅه کوله چې دا ښار ونیسي ځکه چې رسول الله (ص) فرمایلي وو: ((هغه چې قسطنطنیه نیسي ښو مره نېک امیر دی او لښکر یې هم ښو مره نېک لښکر.))

په سورت روم کې هم د همدې او ختیځ روم امپراطورۍ یادونه شوېده.

سلطان محمد فاتح داخل کلک هوډ وکړ چې قسطنطنیه به نیسي ډېر پیاوړی چمتو والی یې ونیوه، د هغه وخت تر ټولو عصري نظامي تجهیزات او توپونه او ټانګونه یې جوړ کړل، ۲۵۰ زره روزلی لښکر یې برابر کړ، سلګونه بحري جنګي بېړۍ یې تیارې کړې، قسطنطنیه یې له څلور خواوو محاصره کړه څو څو ځله یې جنګي تکتیکونه تغییر کړل، لسګونه متره لوړې ګرځنده د لرګي کلاګانې یې جوړې کړې، تر ځمکې لاندې لسګونه تونلونه یې وویستل، د دښمن په زړه کې یې د وېرې خپرولو لپاره ګڼې بریالۍ لارې چارې وکارولې او دنړۍ په تاریخ کې لومړی او وروستی ځل وو چې اویا بحري بېړۍ یې په یوه شپه کې په وچه کې په لوړه او ټیټه پنځه کیلو متره لېرې په جنګي سپاهیانو ولېږدولې د بیزانسي امپراطور او دده مرستې ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغلیو لسګونه جنګي بېړیو د اښار ساته او د ښار له ساحل څخه لېرې یې بېړیو اډه جوړه کړې وه، خو ده پخپل بې مثاله استعداد او نظامي خارق العاده استعداد او تکتیک په یوه شپه کې په سپاهیانو ۵ کیلو متره سرک جوړ ،په غوړیو او نورو موادو برابراو په وچه د بېړیو تېل وهلو او لېږدولو ته چمتو کړ او په جادویي ډول یې په هماغه شپه ۷۰ بېړۍ په وچه ولېږدولې او د دښمن د بېړیو او دښار د ساحل ترمنځ یې ودرولې چې بیزانسي امپراطور او ښاریانو ته دا دهېښتیا ترخنګ دا کار د پیریانو وبرېښېد او په تونلونو کې کار کوونکي انسانان به یې پرښتې بللې په دې ترتیب سلطان محمد هغه ښار فتح کړ چې اروپایانو او د عیسوي نړۍ جنګي پوهانو یې د سقوط تصور هم نه کاوه.

سلطان محمد له بري وروسته ټول دښمنان وبخښل ورته یې وویل چې بشپړه ازادي لرئ، مشران یې ونازول دهغوی درناوی یې وکړ همدې ترحم عیسویان وهڅول چې اسلام ومني.

(c) ketabton.com: The Digital Library

مازيګرى د استانبول مزه کوينه

پنځه نيمې بجې له هوايي ډګر څخه ووتلو ،قونيې ته مو الوت پاو باندې لس بجې وو پرېکړه مو وکړه چې داځه کم پنځه ساعته وخت به د استانبول په کتلو تېر کړو او لومړى به د سمندرغاړې ته ځو ،له يو ټکسي چلوونکي مو وپوښتل چې د سمندر غاړې ته څو کيلو متره لاره ده او کرايه څو اخلې، هغه وويل چې لار شل کيلو متره او کرايه پنځوس لېرې ده ما چې حساب وکړ له پنځوس ليرو شاوخوا اتلس نيم سوه افغانۍ جوړېدې نو ملګروته مې وويل دوى ته مو هم خارجيان ښکارو په شل کيلو متره واټن کې اتلس نيم سوه افغانۍ !!

له څو ټکسي چلوونکيو سره مو خبرې وکړې ،په ډېرو چنو مو يو په څلوېښت ليرو چمتو کړ، له موږ سره اند ښښنه وه چې هسې نه بحر نږدې وي او پردوه درې سړکونو مو تاو راتاو او ښکته مو کړي خو ډېر پور پنځه ويشت کيلو متره لار ووهله کوم لس کيلو متره يې د بحر پرغاړه وګرځولو د کبانو پر لوى بازار يې تېر کړو څو ځايه د سمندر پر غاړه د تفريح ځاى و خو هغه چې زما په خبر يې ماته ګوډه انګليسي زده وه وويل چې تاسې د تفريح مشهور او لوى ځاى ته بيايم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

داموټر چلوونکی چیلي نومیده ، لږ لږ په انګلیسي پوهېده ،په یوه ځای کې یې موټر ودراوه د سړک پر غاړه یې یوې نښې ته اشاره وکړه ویل یې دا د اسیا او اروپا زیرو پواینټ(صفري نقطه)ده ،دې خوا اسیا او اخوا اروپا ده موږ هم ور ښکته شو یو پښه مو د اسیا او بله پښه مو د اروپا پر وچو کېښوده، عکسونه مو واخستل او په یو وخت کې مو په دوه وچو کې ژوند وکړ.

په استانبول کې اسیا او اروپا یو شان دي هوا ،آبادي پرمختګ خو په لویه کې بیا ددې دواړو وچو په پرمختګ کې ډېر توپیر دی.

ډریور د بحر تر څنګ د یو لوی پله پر غاړه موټر ودراوه ،نیم چمن، نیم د لوبو او ساعت تېرۍ، ځای ګرځنده هوټلونه د پله لاندې او بحر له پاسه لوی بازار هوټلونه د سیل او سیاحت کشتۍ لیدل کېدلې ،ډرېور موږته وویل چې له دې ځایه کله بېرته ځئ چې زه درپسې راشم؟

موږ ورته اته بجې وخت ورکړ ،زما نورو ملګرو لاترکۍ پیسې (لیرې) نه وې اخستې خو ماته مې زوی احمد طارق له سفر وړاندې له شهزاده سرای څخه راوړې وې ، د ډرېور کرایه هم ما ورکړه د بېرته راتګ لپاره دیو ځای کېدلو ځای مو ورسره وټاکه ،ټکسي چلوونکی خوش طبع سړی وماښام اته بجې د بیا لیدلو په هیله مو رخصت کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بحر پر غاړه کښتۍ والا په لاسپیکر کې سیلانیان خپلې کښتۍ ته وربلل فرخنده وروړاندې شوه د ټکټ پوښتنه یې ترې وکړه یو مسؤول یې وویل چې اته لیرې اخلو مور ورته وویل چې بحر کې څومره وخت تېروې ویې ویل پوره یو ساعت، پرېکړه مو وکړه چې وروخېژو ،قویم صاحب د څلور واړو پرځای شل ډالر ورکړل، مور هم ددرې پوړیزې کښتۍ دریم پوړ ته وروختلو ، مخه راته خلاصه وه څو دقیقې وروسته د کښتۍ درې واړه پوړونه ډک او کښتۍ روانه شوه دلته نو هره دقیقه دا ایجابوي چې انځورونه واخلو د بحر دواړه غاړو ته کورونه ،هوټلونه ،ښکلې او په تکو شنو غونډیو کې لوکسې ودانۍ له یوې خوا د استانبول مازیګرې دبحر خوږ او یخ شمال دکښتۍ دریم پوړ ،ښکلې او فطري شاعرانه فضا ،دې فضا ،نه یوازې زه له ځانه بې ځانه کړم بلکې فرخنده او سیمین یې هم له قال څخه د حال ژبې ته بوتللې ،لومړی خو له نورو ترکي انجونو او مېرمنو سره ددوی توپیر ددوی په غاړو کې نری څادرو خو شمال، شاعرانه وجد او حال دوی هم بې خوده کړې، څادر مادر ولوېد او انځورونو اخستلو زور واخست. هلته نورې ښکلې هم وې خو زما همسفرې هم له چا کمې نه وې د استانبول د سمندر مازیګرې او شمال ددوی په اننګو کې وینه لاوغوړوله او لایې وخوځوله اننګي یې داسې شول تا به ویل په رښتیا هم دلته چا د ګلابو پاڼې پېیلې دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

له یوې خوا يې په اننګو کې ګلابي داني، د شونډو سرخي او لـه بلې خوا د استانبول پر سمندر مازیګرنی لمر خپور و ، شفق لکه لمر چې همدلته زرین وزرونه راټولوي او یا لکه کائنات چې همدلته د خپلې ښکلا کرشمه ننداري تـه وړانـدې کـوي د مخـامخ ناسـتو انجونـو غومبورو او پـه سـمندر کـې د مـازیګرني لمـر زرینـو پلوشـو د اسـتاد ناګار دا بیت څو څو ځله بې اختیاره راباندې تکرار کړ:

راوله حیا په اننګو کې لمبې بلې که

ټیټ سیند ته شفق که په اوبو کې لمبې بلې که

ما ویل لکه ناګار صاحب چې همدا صحنه لیدلې او بیا یې په شعر کې انځور کړېده.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په نشه کې تیشه

ما د فطرت له دې کرشمو څخه د خوند اخستلو لپاره د خپل بدن د هر غړي بلوتوت پرانستی و چې نا څاپه مې د خیال او خوند دنړۍ څلی ونړېدا او په نشه کې مې تېشه ووهل شوه ، په یادمې شول چې بیک مې په ټکسي کې رانه هېر او پاتې شوی دی. اوس یې خوند وکړ؟؟ په بیک کې مې دوه نیم زره ډالر، دېرش زره افغانۍ، څو جوړه جامې ، کورتۍ ګانې ،یوه ویدیو یي ، یوه کوچنۍ د عکاسۍ کیمره ، یو غږ ثبتوونکی (وایس ریکارډر) یوډېر انتیک لوړ بیه او نوی ماډل کوچنی لپ ټاپ چې په دوحه کې مې په ۴۸۰۰ریاله اخستی و، یو ای پاډ ،د سیمینار لپاره چمتو کړې مقالې ،څو کتابونه ، د سفر له اړتیا وړ نورو توکیو سره ځای پرځای کړي وو ، اوه خدایه دا څه وشول ، د استانبول لوی دوه قاره یي ښار، نه د ټکسي د پلېټ شمېره ، نه د ټکسي چلوونکي د ټېلیفون شمېره ،نه ورسره کومه پېژند ګلوي ،نه مو ټکسي د ټکسي انفارمېشن یا د ټکسي له رسمي اډې راوستې نه... بس پر لویه لار مو ورسره خبره وکړه او را روانه مو کړه بیک مې شا ته ډاله کې کېښود .

(c) ketabton.com: The Digital Library

د کښتۍ منځ کې سوچونو واخستلم اوس به څه کېږي فرخندې او سیمین ته مې وویل چې بیک رانه په موټر کې هېر شوی او هرڅه پکې دي.

هغوی همدومره وویل: ((وای چرا؟ الی چطور مېشه))، بس نور نو په خپله ننداره بوختې شوې او کیسه کې مې هم نه وې ،چاره نه وه خپله مې خپل زړه ته ډاډ ورکاوه دومره پیسې راسره جېب کې وې چې یو څه چاره پرې وکړم ،پاسپورت او یو h.t.c موبایل راسره جېب کې و چې د انټرنېت لپاره هم کارېده لویه اندېښنه مې دا وه چې له جامو او مقالو سره به څه کوم هلته خو ټوله دریشي او پطلون دی دا جامې خو هر ومرو خېرنېږی دلته افغان ګنډونکي یا نشته او که شته زه یې څه پېژنم په ترکیه کې مې ملګري وو خو د هغوی د ټیلیفون شمېرې او ادرسونه هم په همدې بیک کې وو که پطلون واغوندم خلک به څه وایي. خیر هغه د ډېل کارنګي په خبرو مې زړه ته ډاډ ورکړ چې که هرڅومره خفګان وکړم له لوښي تویې شوې شیدې نه راپورته کېږي نو ښه ده چې فکر وکړم هېڅ هم ندي شوي. په یوه ساعت کې مې ځان بېرته پاچا کړ پیسې لرې ،پاسپورت لرې، h.t.c فون لري ټولو ښارونو ته دې ټکټ دو طرف ریزرف دی چې جامې دې خیرنې شوې خیر دی د خوب جامې واغونده او هغه هوټل ته د وینځلو لپاره ورکړه ډېر تینګار پرې وکړه چې ژر یې درکړي او ته تر هغې له خونې بهر مه وځه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په لږ وخت کې مې هرڅه هېر کړل خو سیمین په لیدلو مې دامتل سترګو ته ودرېد رښتیا چې : ((پردی غم له واورو سوړ وي))

ګوره د سیمین او فرخندې زما بکس په یاد هم ندی او پخپلو مزو کې ډوبې دي.

هڅه مې وکړه چې بیک هېر کړم خو دې ته مې هم هیله وه چې چلوونکي خو ژمنه کړې چې اته بجې راځي ،ښايي هغه صادق او مسلمان شخص وي او بیک راوړي که صادق هم نه وی ښايي د موټر په ډاله کې بیک ته يې پام نه وي او راشي کله کله به مې هېر شو خو پرېشاني يې وه.

کښتۍ د استانبول منځ کې سمندر کې روانه ډېره وړاندې لاړه یو هوايي پول مخ ته راغی ډېر لوړ او ډېر ښکلی وو د سمندر اخوا دېخوا یا شمال ـ جنوب کې غونډیو ته ورته پیاوړې پایې لګول شوې او نور پول په قوي کیبلونو تړل شوی وو د پول اوږدوالی به شاوخوا دوه کیلو متره وه خو په همدومره فاصله کې يې پایه یا ستن نه درلوده او پول هوايي ځوړند وو.

وروسته پر همدې پلونو تېر راتېر شو ،څلور سرکونه يې درلودل دوه له یوې خوا او دوه له بلې خوا نور هم وړاندې لاړو همداسې یو بل پول مخ ته راغی کښتۍ له همدې پله سره بېرته را تاوه شوه ورو -- ورو خپل لومړني ځای ته راغلله په سمندر کې څو همداسې سیلاني

(c) ketabton.com: The Digital Library

کښتی، نوري هم رواني وي ،له کښتی، ترښکته کېدلو وروسته تر پله لاندې اود سمندر د پاسه جوړشوي بازارته د ډوډی، خوړلو لپاره لاړو هلته هم ښکلي کتار هوټلونه وو ،دهر هوټل شاګردانو خلک په پوره مهارت ځانته جذبول، لاره یې نیولې وه موږ دکبانو فرمایش ورکړ ،خو ترڅو چې کبان پخېږي او ډوډی تیارېږي باید لمونځ وکړو، د اوداسه د ځای پوښتننته مې وکړه خو د ددې کار لپاره ځانګړی ځای نه و بالاخره د یو هوټل په تشناب کې مې په زحمت اودس وکړ.

له څو هوټلیانو مې وغوښتل چې که د لمانځه لپاره ځای راکړي خو هغوی بخښنه وغوښتله او د مسجد ادرس یې راکړ ،مسجد د سمندر ترڅنګ د پروت سړک جنوب خواته و او د سړک لاندې لار ورغلې وه د مسجد ترڅنګ پخوانی، کلیسا وه پوه نه شوم چې ښاره به وه اوکه فعاله ،مسجد څه کم څلور سوه کاله پخوا جوړ شوی و، زموږ ملګری محمد حکیم بشارت چې له هند څخه راستون شو نو په پژواک خبري اژانس کې به یې ما او نعمان دوست ته د یو مسجد د ښکلا چې دده د حیرانتیا لامل شوی و صفت کاوه په صفت کې په وجد راغی ویل یې: ((عجیبه خو داده چې دامسجد څلورسوه کاله پخوا جوړ شوی او هغه هم مسلمانانو جوړ کړی دی)).

دامسجد د ترکي مهندسی، ډېره ښکلې او نادره نمونه وه همدلته مې دوه رکعته لمونځ وکړ، په مسجد کې ګڼو ښځو هم لمونځ کاوه د سمندر پر غاړه مې چې پخپل درې ساعته ژوند کې د ترکي انجونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ازادي، تنګ پتلونونه ،تک سپین لوڅ ورنونه ،څنګلې او په عام بازار کې د یو بل ښکلول ولیدل نو داسې مې و انګېرله چې دلته نو مسلماني ډېره کمزورې شوې خو چې په مسجد کې مې ښځینه مسلمانانې که څه هم شمېره یې کمه وه ولیدلې بېرته ډاډه شوم.دلته ورځ اوږده وه تر اوه نیمو بجو پورې د مازیګر لمونځ کېده.

له ډوډۍ چې فارغ شو پاوکم اته بجې وې، زما خپل بیک ته سودا وه هماغه ځای ته ورغللم چې له ټکسي چلوونکي سره مو ټاکلی و ،زما لا پام نه وو چې هماغه موټر چلوونکي رابانديې غږ کړ، .Mr Haji I am here ،(ښاغلی حاجي زه دلته یم) په زړه کې خوشحاله شوم خو غوښتل مې خپل خفګان او اندېښنه له هغه پټه کړم هغه دستي راته وویل چې بیک دی په موټر کې دی ماهم دومره ورته وویل thank you:(مننه).ویې ویل چې ملګري دې چېرې دي ماورته وویل اوس راځي اته بجې شوې خو ملګري مې یو هم نه ښکارېدل مار خوړلی له پړي هم وېرېږي زړه مې نه کېده چې ټکسي پرېږدم او هغوی پسې لاړ شم، خیر له ځان سره مې وویل چې که چېرې دې سړي ستا بیک پټاوه نو بېرته درته ولې راته. له شرمه مې بیک هم ونه غوښت په همدې ډاډ ملګرو پسې لاړم استاد قویم او فرخنده مې وموندل ،سیمین نه وه هغوی ویل چې سیمین له دوی هم ورکه ده په لوی بازار کې ورپسې ګرځو خو هغه نه لیدل کېږي ،دلته ټکسي والا وارخطا دی ما ټکسی والا بوخت کړ کله هغوی پسې ورځم او کله ټکسي ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځم، بالاخره هغوی هم پنځه ویشت دقیقې وروسته راغلل او بېرته مو هوايي ډګر ته حرکت وکړ لار دوطرفه وه دديې لپاره چې بېرته هوايي ډګرته لاړشو. نو باید په سمندر تېر شوي پله واوړو. همداسې وشول له پله تېر شو لږ نور هم وړاندې لاړو هلته په یوه چوک بېرته خپل لاس ته را واوښتو، په ترکیه کې ترافیک د افغانستان په څېر په ښي لاس دی پر پله ډېر ترافیکي بیروبار و،

(c) ketabton.com: The Digital Library

انجلۍ د يار په ننداره شوه ...

موږ بايد کم ترکمه نهه بجې د اتاترک په نړيوال هوايي ډګر کې واى، خو ترڅو چې بېرته پرپله راتاوېدو او هغه ځاى ته را ورسېدو له کوم ځايه مو چې حرکت پيل کړى وو نو پنځلس دقيقې يې ونيولې همدلته شل کم نهه بجې شوې موږ ته نه دکورنيو الوتنو ترمينل معلوم وو نه مو بورډينګ پاسونه اخستي وو او هلته هم بايد دافغانستان په څېر مسافر له الوت څخه دوه ساعته وړاندې هوايي ډګر ته لاړ شي لس بجې يا د الوت وخت شېبه په شېبه را لنډېږي او بيرو بار ډېرېږي.

ډرېور مو پوه کړ چې لس بجې زموږ الوت دى او دى بايد وروستى کوښښ وکړي چې وخته مو ورسوي ، له چيلي څخه مې مننه وکړه چې بيک يې راووړ سوچونو واخستلم چې ولې يې بيک راووړ ايا دا ښه مسلمان دى؟ د ترکيې نوم نه بدوي او وطنپاله دى؟ داسې خو هم نده چې په ډاله کې يې بيک ته پام شوى ندى که داسې واى نو ولې يې له مخامخ کېدلو سره دستي راته د بيک د شتون وويل ښايې هغه فکر کړى وي چې موږ يې د موټر د پلېټ نمبر اخستې او پيدا کولى يې شو يا.....

(c) ketabton.com: The Digital Library

په بیروبار کې ونښتو ټول یو بل ملامتوو چې ولې مو ټکسي ناوخته (اته بجې) را وغوښت ما ته غوسه هم راتلله چې سیمین ولې کوم شل دقیقې ورکه وه موټر د مېږي په پښو روان دی ډرېور ډاډ راکاوه چې دا بیروبار هر ماښام وي خو د کبانو تر بازاره اخوا بیا ختمېږي.

د کبانو بازار ته لا نه وو رسېدلي چې ساعت پاو کم لس بجې وښودې له دې بازاره چې دا هم د سمندر پر غاړه دی اخوا هم بیروبار و نورنو الوت ته له رسېدلو نهیلي شو خفه وو چې قونیې ته به څنګه ځان رسوو؟ کله کله ځان پورې په کړس کړس وخاندو فرخندې وویل چې له استانبول څخه قونیې ته په موټر کې دولس ساعته لاره ده همدا اوس ټکسي نیسو او روانېږو ځکه چې سباته رسماً پروګرام پرانستل کېږي.

کله به فرخندې پر سیمین او کله به سیمین پرفرخندې ملامتي اچوله خوماورته وویل چې دواړه د سمندرپه ننداره شوئ دا ټپه مې ورته وویله:

(انجلۍ د یارپه ننداره شوه

د پلارپرتوګ یې په سوباړو وشکونه)

کله مو ویل چې که په نورو هوایي کرښو کې ارجنټ(ضروري) ټکټ ومومو هغه به واخلو ددوی د بېته هم اند ښنه وه چې د ترکش

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوايي کرښې د پروګرام له مخې د دوی بکسونه او بیکونه د لس بجو په الوت کې قونیې ته لیږل کېدل هلته د پروګرام د مسؤولینو لخوا زموږ هر کلي ته مېلمه پالان او موټر رالیږل کېدل له موږ یو سره هم د ترکیې سیم کارت نه وو چې په قونیه کې له کورښو سره اړیکه ونیسو او له ستونزې یې خبرو کړو، دا ړیکو بله مرجع هم نه وه. کله به سړک خلاص و نو چیلي بېچاره به په یوسل او لسو کې هم ته شل باندی لس بجې هوايي ډګر ته ورسېدو د کورنیو الوتنو ځای او ترمینل له بهرنیو بیل او ترمنځ یې سړک دی، چیلي همدلته ښکته د ترکیې هوايي کرښې ته ژر ژر لاړو ما مورینو ته موټکټ ورښکاره کړ خو هغوی وویل چې دا الوتکه خو په خپل وخت الوتې او تاسو خپل الوت له لاسه ورکړی دی، خفه شو د یوې غرفې شا ته یوه تنکۍ ښکلې پېغلوټه ناسته وه موږ ویل را ځئ له همدې سره مشوره وکړو هغې ته مو د اکیسه وکړه د ستي یې چیرته زنګ وواهه له ټیلیفون وروسته یې له موږ څخه ټکټونه وغوښتل موږ ترې وپوښتل چې څه یې کوي ویې ویل لس باندې دولس بجې بل الوت دی هغې کې مو لیږم له خوشحالۍ نه په جامو کې نه ځایېدو ،وینه راکې وغوړېده، سیمین او فرخندې خوله یو بل څخه لاسونه تاو او یو بل ښه ډېر ښکل کړل او ښه د زړه له اخلاصه یې وخندل بورډینګ پاسونه مو واخستل او له غرفې را ستانه شو، په همدې خوشحالۍ کې وو چې سیمین ناڅاپه وارخطا شوه: ((اوف اوف این چې شد این چې شد)) ویل یې پیل

(c) ketabton.com: The Digital Library

کړل لامل مو ترې وپوښت ویل یې چې کورتۍ یې د جېبونو لـه سامان سره تـرې پـه مـوټر کـې پـاتې ده پـه منډه بهر سړک تـه ووتـه کـوم لـس دقیقـې وروسـته بېرتـه تشـه راغلله ویـل یـې ټکسـي تللې ده، ښـه مـو ورپورې وخندل خو ویل یې پیسې یې پکې نه وې ما ورتـه وویـل چـې الوت ته کوم یونیم ساعت پـاتې دی ځئ چې کوم نږدې بـازار وګـورو هغـوی وویـل چـې دا شـرم او خفګـان مـو کـم دی چـې بیـا وځـو، خـوزه ووتلم ټکسي ته مې وویل چې یو ساعت وخت لرم اوپـه بـازار کـې مـې وګرځوه همداسې وشول چې بېرتـه راغللم اوداالـوت ځـای مـې پیـدا کـاوه نـو څـه کم دولس بجې وې لږ نـه وم ناست چې الـوتکې تـه یـې د ختلو وویل الوتکه پـه خپل وخت والوته شل باندې یوه بجه قـونیې تـه ورسېدو زما بیک خو راسره و خو ملګرو مې چې دقـونیې پـه هـوایي ډګرکـې د سـامان د وتلـو پـر ګرځنـده پلاسـتیکې پټـۍ خپـل سـامان هرڅومره وکوت څه یې ونه موندل د هـوایي ډګر مسؤولینو تـه یـې د خپل سفر د ځنډ او اوس د سامان دنشتون وویل ټول خلک لـه ترمینـل څخه ووتـل مـاهم لـه دوی سـره لـږه منډه وکـړه خـو سیمین او فـرخنـده دومـره زړورې وې چـې زمـا مرسـتې تـه یـې اړتیـا نـه وه.لـه نـیم سـاعت وروسـته څرګنـده شـوه چـې ددوی بکسـونه لاهـم نـدي راغلـي، لـه استانبول سره لـه اړیکې وروسته ورته وویل شو چې پـه سبانـي الـوت کـې بـه یـې راولېږي خـو پـه دې نـیم سـاعت کـې پـر دوی ښـه مـرګ او دبیکونو ورکېدلو وېره تېره شوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

قونیه

قونیه د ترکیې له ۸۱ ولایاتو څخه تر ټولو لوی ولایت دی چې مرکز یې هم (قونیه) نوم لري قونیه ،داناتولي په برخه کې دی پراخوالی یې ۳۹۰۰۰ زره کیلو متره مربع او نفوس یې په ۲۰۱۱ کې ۳۹۸۰۰۰ تنه دي.

ډېر او سېدونکي یې کردان دي دا ولایت د اناتولي د نظام نقطه ده.

دا ښار په تاریخ کې د ریکونیون ،ایکویلام، او استاکونا په نوم هم یاد شوی دی،دیاقوت حموي او معجم البلدان په وینا افلاطون هم همدلته ښخ دی.

د تاریخپوهانو په اند په قونیه کې دمدنیت له مهال څخه پخوانۍ نښې اوس هم شته دي په دې وخت کې نیشولتک ،کالکولیتک او برنزو کلتورونه لیدل شوي دي. لرغونپوهانو په قونیه کې د نیئو لیتک د پیر یا له میلاد څخه (اوه زره کاله پخواني)اثار موندلي دي.

دقونیې تاریخي ځایونه چې ډېریې مونږ ولیدل عبارت دي له د مولینا له مزار، اوموزیم،دشمس الدین تبرېزي مسجد او مزار، چیني اثار، دشرف الدین مسجد ،پنځه مناره موزیم،علاؤ الدین مسجد ،عزیزیه مسجد ، دسلطان سلیم مسجد ، د لرغون پېژندنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

موزیم ، د انتوګرافي موزیم، د قوبون اوغلي موزیم، د یوسف اقاکتابتون ،د مرامرباغونه، سله، کلسترا ،ګوک بورت چاتاله هوبوک،د اشرف اوغلی مسجد ، د فاسله مجسمه، د قباد یان آباد ، سرای افلاطون ،سیناري او اف شهر.

زموږ هرکلي ته د لس بجو الوت ته راغلي مېلمه پال لاهم له موټر سره موږ ته ولاړ و له هغه سره په موټر کې سپاره او د قونیې ښار خواته چلتېن ګاردن هوټل ته وخوځېدو د شپې څه باندې دوه بجې وې چې چلتېن ګاردن هوټل ته ورسېدو د هوټل عملیې زموږ بکسونه تر رسپشن پورې ورسول د ننه را ته څو تنه هرکلي ته ولاړ و دا ټول زموږ کوربانه و خو لامونه پېژندل یو یې ځان کرستوفر او یوې ځوانې مېرمن ځان کیلي معرفي کړ ،رسپشن یاد هرکلي ځانګې ته مو پاسپورټونه ورکړل هغوی هم موږ ته له پخوا د ریزرف شویو خونو کیلي ګانې (چابیانې) راکړې.

له امریکایي کوربنو سره مو یوه شېبه بنډار وکړ له هغوی سره په چمن کې پر څوکیو کېناستو ، دلته دوه تنه ایرانیان محسن او شغله هم وو پر مېز د شرابو کتار بوتلونه ایښې و موږ ته یې هم ګیلاسونه ډکول خو چې ، ګیلاس یې را وړاندې کړ نو موږ ترې بخښنه وغوښتنه د سحر د ناشتې ځای یا رستورانت او د سحر نۍ د پیل او پای پروخت یې پوه کړو دوی خپل څُمار ماتاوه موږ ستړي وو د استراحت

(c) ketabton.com: The Digital Library

اجازه مو تري وغوښته او وموټاکله چې سبا نهه بجې به ټول په ګراونډ یاد هوټل د هرکلي د څانګې ترځنګ راټولېږو.

زما د خونې شمېره ۳۳۴ وه ښېګنه یې دا وه چې د هوټل شمال ته په دریم پوړ کې لومړۍ خونه وه چې کړکۍ به مې پرانیستې نو د قونیې ښکلی ښار به مې لیده.

ستړی وم ویده شوم پر وخت نه پوهېدم خو زه عادت یم چې د سحر لمانځه وخت شي نو اتومات ویښېږم چې کله راویښ وم نو اودس مې وکړ ماویل راځه چې هر وخت وي لمونځ وکړه قبله مې هم نه پېژندله فکر کولو وروسته مې یو خوا وټاکله خوښه و ډېر تو پیر پکې نه و.

د اکثرو اسلامي هېوادونو په لویو او عصري هوټلونو کې جای نماز ایښی او د قبلې خوا یې په یوه غشي نښه کړې وي خو دلته نه جای نماز و او نه یې د قبلې خوا په نښه کړې وه.

به سبا یې د هوټل په منیجر پسې ورغللم ورته مې وویل چې دعثماني خلافت په مرکز او مشهور اسلامي هېواد ترکیه کې مو دهوټل یخچالونه او مېنو بارونه له شرابو ډک کړي دي خو په خونه کې مو نه جاینماز شته او نه مو د قبلې خوا معلومه ده ورته مې وویل پر دې هم سر خلاص کړه چې دلته شراب د هر سړي ضرورت نه وي، بلکې ځینې لمونځ هم کوي په ټوکه مې ورته وویل چې ترڅو مو په هره خونه کې جای نماز ایښی نه وي او د قبلې خوا مو په غشو یا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وکتورونو معلومه کړې نه وي نو زما اعتصاب به جاري وي، هغه چې زما افغاني او کليوالي جامو او تور واسکټ ته وکتل په خندا شو ويل يې همدا نن داکار کوو خو ګوره موږ د هوټل په څمکتلي کې دلمانځه لپاره ځای لرو.

چې هلته ورغللم نو په يوه کوچنۍ عادي خونه کې جاينماز هوار وو نو رنه د اوداسه ځای و نه محراب نه مسجد نه..... خو په هوټل کې هر ډول شراب ښه پريمانه موندل کېدل آن يو کوچني بوتل عادي کوکاکولا په ۸ ليرو خو يو بوتل شراب په ۲ ليرو و.

له لمانځه وروسته بېرته ويده شوم دمبايل زنګ مې اتو بجوته برابر کړ ،له ويښېدلو وروسته د لمبلو لپاره تشناب ته ننوتلم دتشناب سېستم ډېر عصري وو د اوبودتودوخې دمعلومولو لپاره په شيشه کې ستن نصب وه دانو ستا خوښه وه چې اوبه څومره ګرمې کاروې؟ خوزه پردې نه پوهېدم چې اوبه څنګه معتدلې او کارولو ته چمتو کړم خير پرتوکمو مې لاس وهل پيل کړل اخوا تاو کړه دېخوا تاو کړه اخر مې چل زده کړ هلته داسې نده چې ديخو اوبو ځانته او دګرمو اوبو ځانته نل وی او دواړه تاو راتاو او معتدلې اوبه برابرې کړه هلته به ورته ليکل کوې او درجه به په ليکلو ټاکې اوبيا به کماند ورکوی.

د استنجا لپاره نه کوم پايپ (نل) وو او نه کومه لوټکه (کوزه) حيران وم چې داخلک دلته څنګه استنجا کوي کله خومې ويل دوی به

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښايي پر کاغذ اکتفا کوي او يا به ژر ژر لامبي ، خير ځانته مې قناعت ور کولې ونشو اخوا د ښخوا مې کتل او لاس وهل مې پيل کړل ترڅو مې وليدل چې هلته نه نل، نه لوټکې او نه لاس ته اړتيا شته ده ،بلکې د ننه په کمود کې اسان او بريالى سستم نصب دى او د بوې توکمې په وهلو د رته خپله استنجا کوي.

له لمبلو وروسته مې د هر کلي او معلوماتو ځانګې ته فون وکړ چې جامې راته او تو کړي درې دقيقې وروست يوه انجلۍ راغلله جامې مې ورکړې او ورته مې وويل چې شل دقيقې وروسته مې پکار دي هغې په اشاره پوه کړم چې له يو ساعت وړاندې يې راوړلى نشي، او که ژر مې پکار وي نو خونه کې اوتو او قاتکي ميز شته دى ماهم ورسره ومنله ورته مې وويل دا دوه جوړه ته اوتو کړه او زه به ژر دلته بله جوړه اتو کړم ،ايله ايله مې نهه بجې ځان ښکته کېدلو ته برابر کړ.

چې لاندې لاړم درې تنه ملګرې مې راغلي وو له هغوى سره ستړي مشي هم څو دقيقې وخت ونيوه څه باندې نهه بجې چې رستورانټ (خوړنځي) ته لاړم خو وخت پوره او رستورانټ تړلى و، وږى تږى راتاو شوم په کانټين کې مې يو جوس واخست خو بيه يې د جوس ترڅنګ د شرابو له ايښى بوتل څخه لوړه وه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

هیچ مولینا نشد مولای روم

پاو باندې نهه بجې د سفر ۱۸تنه مېلمانه او درې تنه کوربانه په یو کاسټر او مرسډیز موټر کې د حضرت مولنای روم روضې ته روان شوو.

روضه له هوټل سره ډېره نږدې ښايي یو کیلو متره کې وه خو موږ نابلده و.

له روانېدو وړاندې د سفر ټول ملګري یوبل ته معرفي شو موږ د یوبل سوانح مخکې هم لوستې وې ځکه د سفر کوربنو پرې ډېره خواري کړې وه او ټولو ته یې لېږلې وه خو اسم مو له مسمی سره نه پېژنده.

د حضرت مولنا جلالدین بلخي رومي د مزار په دروازه کې ډېر بیر وبار و، په دروازه کې ننوتلو زحمت او حوصله غوښته زموږ کوربنو موږ ته ټکټونه واخستل ،تالاشي عامه ،سخته او کمپیوټري وه. د مولنا د مزار محوطه پراخه او لوی کمپلکس دی ، پراخه له ګلونو ډک چمن او سړکونه لري ،چې ورننوځې نو ښي خواته دې د یوې نړېدلې ودانۍ پر پاتې شونو چې اوس یې ایله یو متر بنسټونه پاتې دي سترګې لګېږي.دا هغه کور دی چې د مولنا پلار مولنا محمد بن حُسین خطیبي د کرمان له ښار تر راستنېدلو وروسته جوړ کړ او د

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند تر پایه پکې اوسېده. مولنا هم د ځوانۍ شپې همدلته تېرې کړې دي. په دې ځای کې د کور نقشه لا هم پر ځای ده، کوټې، تشناب ......هر څه پېژندل کېږي.کور بنو راته دا کور ښه تشریح کړ. له دې ځایه مزار ته ورروان شو خو ټېل ما ټېل او بیرو بار زیات دی. مزار او موزیم بیا د دې محوطې دننه په بله محوطه کې پراته دي او مزار بیا ځانته ودانۍ او دوه دروازې لري. په دې توګه باید تر مزاره له څلورو دروازو ورتېرشې. د زیارت کوونکو ډېره برخه ښځې او نجونې وې. د مزار خونې ته له ننوتلو وړاندې د لومړۍ دروازې تر څنګ په لویو لویو ظروفو کې هغه پلاستیکونه پراته دي چې د بوټانو له پاسه اغوستل کېږي او د همدې غرض لپاره جوړ شوي. د همدې لومړۍ دروازې تر څنګ د اوداسه ځای مو د بیا راټولېدلو لپاره وټاکه. پلاستیکونه مو د بوټانو له پاسه واغوستل او ننوتلو. له دروازې دننه ښي خواته د مولنا د طریقې سمبول خو پګړۍ ایښې وې ورسره جوخت بله دروازه وه، له هغې چې ننوتلو نو شاوخوا ټول لوی او واړه قبرونه و ،دا ټول په یوه نقشه ،. شین رنګ ورکړل شوی او شنې پردې پرې غوړېدلې وې. د مولنا له مور پرته د هغه ټوله کورنۍ همدلته دفن ده.مورږ ته مخکې ویل شوي وو چې دلته کېمرې راوړل او عکاسي منع ده. خو مورږ له ځانه سره وړې وې ، هلته مو عکاسي پیل کړه خو چې د مولنا د قبر عکس مو واخست نو پولیسو مخالفت کاوه خو بیر وبار ډېر وو په پټه او ښکاره عکاسي کېده ما هم ترې څو

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونه واخستل.دننه محوطه کې چپ لاس ته د مثنوي معنوي او
بل ځای کې د قران عظیم الشان د خطي نویو او زړو نسخو ننداړتون
وو، د بیر و بار له امله چاته د کتلو نوبت په اسانۍ نه ورته، یا به یې
له کتلو تېرېدې او یا به دې له نجونو او ښځو سره ځان مښل منل.
پولیس هم د نظم په مخنیوي کې ناکام وو خو ما ټول ولیدل او
انځورونه مې ترې واخیستل. د ودانۍ دواړه دروازې د لرګي او په
پخوانۍ بڼه جوړې شوې دې.له دې ځایه چې ووتلم نو د وعدې ځای
ته ورغللم هلته له یو دوو تنو پرته څوک نه وو، شاوخوا په کوم شل
پنځه ویشت خونو کې د مولنا موزیم جوړ شوی دی، د هغه جامې
،بوټان ،پګړۍ ،د تصوف مجلس مریدان، په هر حالت کې د ذکر بڼه،
د هغه وخت کارېدونکې توکي .....ددې ټولو لیدلو او انځورو ښتلو
رانه ډېر وخت ونیوه یو دوه ځله د وعدې ځای ته راغللم خو ملګری
مې ټول نه وو راغلي بېرته لاړم د موزیم پاتې برخې مې هم وکتلې،د
هغې ځوانیمرګې شاعرې شهزادګۍ قبر مې هم ولید چې څه باندې اته
سوه کاله پخوا وفات شوې. ددې شهزادګۍ او زمونږ د بلخي رابعې
بر خلیک سره ورته وه. د عاطفې او جذباتو سمندر مې طوفاني شو.
زمونږ شهزادګۍ (رابعه)خو یې ورور په حمام کې ووژله او په خپلو
وینو یې د حمام دیوالونه په شعرونو سره کړي وو. خو نه پوهېږم چې
ترکۍ شهزادګۍ چا ووژله او بکتاش یې څوک وو .کله چې د وعدې
ځای ته راغللم نو یو ملګری مې هم نه وو. فکر مې وکړ چې هغوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

رانه بهر تللي دي، اخوا د ښخوا مې ډېر ولټول خو نه وو. بهر راووتلم هلته هم نه وو ، هغه موټر مې هم سم نه پېژنده او نه په هغه ځای کې ولاړ وو چې موږ يې راوستي وو. ټيليفون هم راسره نه وو چې له چا سره په اړيکه کې شم خفه او حيران وم. د ښته خفه نه وم چې ځای به پيدا نکړم ،ځکه هرې ټکسي اړوند هوټل ته ببولی شوم خفه د ښته وم چې ټول ملګري به راپسې ګرځي. او يا به ورته نا منظم او نا همغږی ښکاره شم. د مولنا مزار او پارک دوه دروازی لري لو يديځه يې چې د ننوتلو ده قوي کمپيوټري تالاشي هم په کې کېږي او بله سويلي ياد وتلو دروازه ده. دوه درې ځله دې او هغې دروازې ته ولاړم. لو يديځې دروازې ته مخامخ د قونيې ښارترټولو لويه هديره ده چې احاطه ترې تاوه وه. قبرونه يې په يوه نقشه منظم ، پر ونو پوښلي او سر کونه پکې غځېدلي وو. زه دې هديرې ته ورغللم انځورونه مې ترې واخيستل ،بېرته راغللم سويلي دروازې ته مخامخ رستورانت ته ورننوتم کافي مې راوغوښته ،يوه کوچنۍ پياله چې ايله دوه غړپه کېدله په درې لېرې يا شاخوا سل افغانۍ وه. بېرته بهر راووتللم دلته د مريو انتيک غاړکۍ ،تسبې،د مولنا له قيمتي کاڼو او غميو جوړې مجسمې خرڅېدلې دلته مې شيان کتل چې کيلي راباندې غږ کړ ،ګورم چې ډېر ملګري مې همدلته دي چې ورغللم نو پوه شوم چې له ما پرته دوه درې ملګري لا هم نادرکه دي. خير دولس نيمې بجې ټول پوره او پلې د زاړه بازار کتلو ته ور روان شو. د قونيې زوړ بازار د

(c) ketabton.com: The Digital Library

مولنا مزار ته نږدې دی دلته مو یو تاریخي مسجد چې څلور نیم سوه کاله پخوا جوړ شوی وو ولید. ما د بیو د معلومولو لپاره په دو کانونو کې ډېر شیان بیه کړل خو نرخونه ډېر لوړ وو مثلاً یو ګرام عربي سره زر په (۸۴) لیرې و چې څه کم ۲۹۰۰ افغانۍ کېدلې په داسې حال کې چې په همدې وخت کې په افغانستان کې همدا زر یو ګرام په ۲۲۰۰ افغانۍ و.

یو موچي مو ولید خو د افغانستان تر موچیانو ډېر عصري وو یوه ښه چوکۍ یې ځانته ایښې او بله یې مراجعینو ته بکس یې هم لوکس او د موچیتوب لپاره جوړ شوی وو. یوه جوړه بوټان یې په دوه نیم لیرو یا ۸۵ افغانیو رنګول. تر څه کم دوه بجو د قونیې په زاړه بازار کې چې اوس ډېر عصري او د لوړپوړیزو ودانیو لرونکی دی وګرځېدو قونیه هم پراخه سړکونه لري او ښکلې او پاک ښار دی. کوربنو موټر هملته بازار ته راوغوښتل او هوټل ته روان شو. له مهال وېش سره سم زمونږ ننني غرمه پر کوربنو وه او باید له دولس نیمو تر یوې نیمې مو خوړلې وای خو موږ څه کم دوه بجې هوټل ته راورسېدو. لومړی خپلو خونو ته لاړو او و مو ټاکله چې دوه بجې به ټول راځو او ډوډۍ به یو ځای خورو. په لومړي پوړ یا ګراونډ (میدان) کې ښکلی د سیمینار سالون وو هملته مو خوندوره ترکۍ ډوډۍ چې سوپ، کباب، وریجې، قورمه، فیرني، سلاد او مشروبات پکې وو وخوړه د مهالوېش له مخې مو باید یوه نیمه بجه د مولنا په اړه خپلمنځي بحث پیل کړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

وای خو سم عملي نه شو ،شاوخوا درې بجې مو بحث پيل کړ ،د بحث ژبه ډېره انګليسی وه خو فارسي هم پکې وه بحث تر شپږو بجو اوږد شو. په دې بحث کې د مولنا پر ژوند او فن بحث وشو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

صوفيانه رقص او سماع

له بحث وروسته يو ساعت دمه وه او اوه بجې مو بايد د ماښام ډوډۍ په خپل لګښت خوړلې وای او پاوباندی اوه بجې د مولنا کلتوري مرکز ته د سماع او صوفيانه رقص د ليدلو لپاره تللي وای .خو موږ ماړه وو .ومو پتېيله چې له پروګرام څخه تر راستنېدلو وروسته ډوډۍ وخورو. پاوباندي اوه بجې چې لابي يا د هوټل د هر کلي د ځانګې خواته راغللو نو ملګري مو کم راغلي وو ما د لمانځه د ځای پوښتنه وکړه .د هوټل ځمکتلي ته يې لاس ونيوه هلته دوه خونې يوه د نارينه او بله د ښځينه وو د لمانځه لپاره بېلې شوې وې .له لمانځه چې راغللم خبر شوم چې پروګرام بدل شوی او موږ بايد اته نيمې بجې د مولنا کلتوري مرکز ته روان شو .دا ځکه چې هلته د ذکر او سماع پروګرام نهه بجې پيلېږده .موږ ګومان کاوه چې د مولنا کلتوري مرکز به له هوټل څخه لېرې وي او په موټر کې به ورځو. خو دا مرکز د هوټل په شاوخوا سل متری کې و او د دواړو پارکونه سره نښتي وو. د مولنا کلتوري مرکز ډېر ښکلی او ډېر لوړ جوړ شوی دی ګنبدي بڼه لري او ډېر لوی او ګران بيه قنديل پکې ځوړند دی. په يو وخت کې شاوخوا پنځو زرو تنو لپاره ځوکۍ لري .هلته هر څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

کمپیوټري تالاشي کېده. موږ چې ورغللو نو نورډې څوکۍ ټولې ډکې وې خو زموږ لپاره په منځ او ښه ځای کې څوکۍ ریزرف شوې وې موږ ته لا د مخه په مهالوېش کې ویل شوي وو چې دلته عکاسي او د کیمرو وړل منع دي خو ما او ځینو نورو له ځانه سره کیمرې وړې وې لومړی مو په پټه عکاسي کوله خو ومو لیدل چې دا منع ډېره جدي نده، بیا مو د کیمرو فلشونه هم خلاص کړل ،څوکۍ ټولې ډکې شوې ان ځینې ولاړ پاتې شول نهه بجې څوارلس تنه ستیج ته راغلل ،څوک د ارمونیې ،څوک د رباب ،څوک د ډول ،څوک د بینجو ،څوک د سیتار شاته کېناستل.یو ځوان راغی په ترکي ژبه یې ډېره احساساتي وینا وکړه چې څو ځله د ګډونوالو په تودو چکچکو بدرګه شو.ورپسې هال ته ۴۰ تنه ښکلي ځوانان چې د مولنا په تقلید شنې پګړۍ یې تړلې وې.د ترکانو ځانګړې وربښمیو ته ورته چپنې او سپینو ته ورته زېړچکې اوږدې جامې یې پر تن وې دننه هال ته راغلل او د هال ښي خواته لکه د لمانځه قعده په یو صف کې کېناستل څو شېبې وروسته د مولنای روم د طریقې سجاده نشین او ددوی پیر په داسې حال کې هال ته راننووت چې چکچکو هال لړځاوه او دا څلوېښت تنه او هغه نور ۱۴ تنه ټول ورته لاس په سینه ودرېدل.ددې سړي مخ ته رڼا روانه وه.خو هېڅ نه لیدل کېده چې دا رڼا له کومه رالوېدلې.دوی خلکو ته دا تاثر ورکاوه چې ګویا دا رڼا او دا نور له همده سره تړلي دي ځکه یې هېڅ مدرک نه ښکارېده ،دې شخص چې

(c) ketabton.com: The Digital Library

چپن او پګړۍ يې د هغو نورو په رنګ خو د جامو رنګ يې بدل و دومره لنډه رېږه يې درلوده چې ايله د ګوتو په څوکو کې نيول کېده .لږ وروسته همدې ته ورته يو بل تن هم هال ته راغی خو ښکارېده چې د هغه رتبه له ده ټيټه وه دا دواړه په ټول هال کې وګرځېدل وروسته په ځانګړي طرز سره اذکار پيل شول. دا څلو ښت تنه لومړی په ناستې خوځېدل وروسته يې چپنې ځای پر ځای کېښودې او پاڅېدل لومړی هر يو له يوې مخې په ترتيب په ځانګړي انداز ورو ورو روان شول او چې د پير څنګ ته به ورسېدل نو ښي خواته به تاواوپه نڅابه شو . همدا ډول ۴۰واړه په نڅا شول عجيبه ده هر يو به کوم ۴۰-۴۵ دقيقې په همدې يو اړخ تاوېده چې نه به يې سر ګرځېده ،او نه به لوېده او نه به يې په حرکاتو کې کوم بدلون ليدل کېده.لکه په کمپيوټر يې چې تاووي.له ۴۰-۴۵ دقيقو نڅا وروسته ټول د خپلو چپنو خواته يو يو راغلل ،ودرېدل بيا په بل ترتيب همدې پير ته چې خپل ځای يې بدل کړی وو په داسې حال کې چې لاسونه يې د سينې له پاسه د اهل حديثو په څېر تړلي وو راتلل دده لاسونه به يې ښکل کړل او بيا به ښي خواته تاوشو اوتر ۴۰-۴۵ دقيقو پورې به يې په همدې يو اړخ موسيقۍ ته تاوېدل بالاخره څه باندې يوولس بجې اوړېده دعا وشوه ،د هال څراغونه ولګېدل او پروګرام پای ته ورسېده .ما يې کوم پينځلس دقيقې ويډيويي عکاسي هم وکړه .هال يا سالون بهرنۍ برخه او ځمکتلی هم درلود ،دلته د مولنا عکسونه ،د مولنا له

(c) ketabton.com: The Digital Library

انځورونو جوړ کیلي بندونه ،قلمونه ،میناتوري او ډول ډول شیان د ښځینه او نارینه پلورونکیو لخوا پلورل کېدل. له دې ځایه شاوخوا یوولس نیمی بجې خپل هوټل ته لاړو ،خوهلته رستورانټ بند وو خو په نورو خونو کې چې مېز او څوکۍ پکې پرتې وې په نقده بیه ډوډۍ ورکول کېده ما یو ډول کباب خوښ کړ رایې ووړ دا ډول کباب ما په تهران او اصفهان کې هم خوړلی وو . کله چې یې د ډوډۍ بېل راوړ نو نرخ یې ډېر لوړ آن هغه یوه قوتۍ پېپسي چې په کابل کې په شل افغانۍ ده هلته یې رابانډی اته لېږي شاوخوا درې سوه افغانۍ حساب کړې وه .زموږ سهار چای په هوټل وو چې سستم یې بوفه وو .

(c) ketabton.com: The Digital Library

قره مان که قهرمان؟

له مهال وېش سره سم د مې پر پنځمه سهار پاو باندې نهه بجې لابي ته راغللو او له دې ځایه په یوه کاستر او یوه مرسډیز ته ورته موټر کې د قره مان خواته چې د قونیې جنوب ته په اویا میله (۱۱۵ کیلو متره) کې پروت ښار دی روا ن شو. قره مان د یونان د امپراطور قره مان بیک نوم ته منسوب د هغه د زېږېدو ځای دی چې دا مهال لوی ښار دی.قره مان بېک دلته حاکم هم و .دې ښار ته ځکه ورغللو چې د مولنا کورنۍ قونیې ته له ورتللو وړاندې همدلته اوسېده.دې ښار ته لارنده هم وایي.

له ښار څخه بهر دواړه خوا لار ،غاټولو، د سنځلو او ،چلغوزیو ونو پوښلې کوچنۍ غونډۍ او دښتې هم شته خو تکې شنې.ټوله کرونده د نلونو په واسطه خړوبېږي، د نلونو په واسطه د کروندې خړوبول اسانه هم دي او اوبه هم نه ضایع کېږي.د لارو د سرځینو دوکاندارانو د افغان دوکاندارانو په څېر خپل ځینې توکي د سړک پر سر پلې لار ته راوبستي دي.

پر لاریو کوچنی بازار هم مخ ته راغی.پر لار څو ځایه کرنیز فارمونه او قوریې هم لیدل کېدې.قره مان د توروس غره شمال ته

(c) ketabton.com: The Digital Library

واقع او د قره مان ولایت مرکز دی. په ۲۰۰۰ زېږدیز کال د دې ښار وګړي ۲۴۳، ۲۱۰ تنه او مساحت یې ۸۸۱۲ کیلو متره مربع دی خو د نفوس شمېره یې اوس لوړه ده. قره مان بیک تر ۱۴۸۲ زېږدیز کال دلته حاکم وو او تر اوسه یې هم کور شته خو داسې ښکاري چې ترمیم شوی وي، ځکه پخوانی زوړ والی ورته په هماغه پخوانۍ بڼه ندی پاتې. د مولنا جلال الدین محمد بلخی زوی سلطان ولد هم همدلته زېږېدلی دی. قره مان تاریخی ښار او قره مان بیک هم زړور او فاتح پاچاو، نه پوهېږم چې د فارسي لغت د قهرمان به له قره مان سره څه تړا و ولري او که نه دا مهال یې د قره مان نفوس اوه نیم لکه تنه راوښود، نه پوهېږم چې څومره به دقیق وي. په قره مان کې د وتلي شاعر یونس امرا زیارت ته ورغللو زموږ د کوربنو په وینا، یونس امرا د مولنا د کچې شاعر و چې په دیارلسمې زېږدېزې پېړۍ کې یې ژوند کاوه یونس امرا نالوستی شاعر وو او خپل شعرونه به یې په خپله حافظه کې ساتل. اوس د هغه دیوان انګلیسي ته هم ژباړل شوی دی. د هغه د مزار تر څنګ په ۱۳۴۹ زېږدیز کال یو ښکلی مسجد هم جوړ شوی چې اوس هم په هماغې پخوانۍ بڼه پاتې دی. په دې ښار کې په یوه کوڅه کې جوړو شویو کلیسا او مسجد ته هم ورغللو دا کلیسا چې پر چت یې د جوړې ظریفې میناتورۍ ځینې انځورونه اوس هم ښکاربدل په ۶ مه زېږدیزې پېړۍ کې جوړه شوې وه. په دې کلیسا کې مو په ولاړه یوه مشاعره هم وکړه ،ناقوس یې هم ځوړند وو خو هیڅ ونه شرنګاوه ان

(c) ketabton.com: The Digital Library

زمونږ ملګرو عیسایانو هم .دا مهال په قره مان کې عیسویان نشته ډېره برخه یې یونان او نورو هېوادونو ته تللي دي .دیوې متمدنې ،او متوسطې ترکي کورنۍ نمونه مو هم ولیده .دا کورنۍ په یو دوه پوړیزه کور کې اوسېده .ددې کورنۍ د ځوانانو ،پېغلو ، زړو ښځو ، کوچنیانو اوسپین ږېرو نارینه وو مجسمې له پلاستیک څخه ښکلې او په ډېر ظرافت او مهارت جوړې شوې وې، د کورنۍ لوښې، فرش او نور د اړتیا وړ مواد پکې ایښودل شوي وو ، ددوی د ورځنیو بوختیاوو نمونې آن د موسیقۍ وسایل هم و. په یوه خونه کې په غالیو کېناستو دمه مو وکړه، وروسته په ټولو خونو وګرځېدو او انفرادي او ډله ییز انځورونه مو واخستل .تږي وو بهر په یو منګي ته ورته ترموز کې سړې اوبه ایښې وې او یو ځل مصرف ګیلاسونه یې تر څنګ ایښي وو، دلته مو تنده خړوبه کړه. د قره مان په بازار کې ګرځېدو چې د یو مارکېټ په دوهم پوړ کې د سړک غاړې ته د یو شیشه یي دېوال ترڅنګ ولاړې لوڅې لپړې انجلۍ حیران او وارخطا کړم ،مخ مې وروا ړاوه ژر مې سیمین ته وویل دا وګوره ،دا ولې؟ هغه هم حیرانه او په خندا شوه ،(به به به) یې ډېر وویل خو دا انجلۍ نه خوځېدله او ځای پر ځای ولاړه وه. همدې نه خوځېدلو شکمن کړم د کنجکاوۍ حس مې راوپارېده نېږدې ورغلم ګورم چې انجلۍ نه، بلکې په مهارت او پوره استادۍ ولاړه ښکلې مجسمه ده خو لوڅې انجلۍ سره یې هېڅ توپیر نه و او ټول ښځینه غړي یې پوره او جوت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکاربدل. په موټرو کې راسپاره شو د قره مان ښآر په څنډه کې د کروندې په منځ کې د لوی سړک په غاړه یو انتیک او منظره لرونکي ترکي هوټل ته د غرمنۍ لپاره ورتاو شو. د هر چا لګښت پر ځان وو.هر چا په خپل طبیعت فرمایش ورکړ .زما په شمول ډېرو ترکي (مینو)نه پېژنده خو څه مو چې راغوښتي وو خوندور وو.له پېپسي، چکني ،سلاد سره یې له هر نفر څخه ۲۵لیرې واخستې.خواړه یې د پیسو په پرتله ډېر خوندور و.

یو کار مې په ترکیه کې خوښ شو ،هغه دا چې هلته دا نرخونه د ټولو لپاره یو دي د ترکي او پردي توپیر نشته.کوم څه چې ترکي ته سل لیرې بیه کوي هغه پردي یا له بهر څخه راغلي مسافر ته هم په سل لیرې بیه کوي. که څه هم په ترکیه کې چنې یا بارګیننګ شته خو په لویو مغازو کې نرخونه فکس یا قطعي دي او دا نرخونه د ټولو لپاره یو وي ،په مغازو کې پر توکیو نرخونه لیکل شوي وي.په افغانستان ،سعودي،دوبۍ ،پاکستان ،هندوستان ،او ایران کې خو له بهرنیانو پوستکي وباسي او د لسو شی ورته په دوسوه بیه کوي.د دوبۍ او سعودي لویې مغازې خو بیا هم ښې دي ددې نورو هېوادونو لویې مغازې هم د لسو شی په سلو وایي ان لیکلي بیې یې هم قطعي ندي چې لږه جګړه ورسره وکړې د سلو شی په ۵۰ درکوي.په ډهلي کې خو دوکانداران د لاسپیکر له لارې د (ایک بات او نو بارګیننګ)چیغې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وهي خو چې يو پېرونکی ترې ګرځي نو بيا ورته چيغه کړي چې ښه ته خپل نرخ ووايه د ېسکونټ (تخفيف) درسره کوم.

تخفيف يې هم بيا سم نيمايې وي په ډهلي کې يې پر يو آيفون تېليفون نرخ ځلو ښت زره هندئ کلداري (دهغه مهال څه باندې اته سوه ډالره) ليکلي وو خو چې ما ورسره جګړې پيل کړې نو په دوه سوه ډالره مې ترې وپېره، د ډهلي د کرول باغ د بازار په غفار مارکېټ کې ، مېشت يو افغان سېک راسره ګرمه سترې مشي وکړه راته يې وويل وبخښه ته محمد حسن حقيار نه يې ؟

ماته دا پوښتنه هېښوونکې نه وه ځکه په ډېرو نورو ځايونو کې هم راباندې همدا ډول غږ شوی وو خو دالومړی ځل وو چې يو سيک هغه هم په ډهلي کې راباندې غږ کوي هغه وويل چې افغان يم نوم مې (ارميت سنګ) دی او شل کاله وړاندې د تنظيمي جګړو له لاسه له خپلې کورنۍ سره ډهلي ته را مهاجر شوی يم ، دارميت سنګ په وينا ، د کابل ښار په زړه(پروان کارته) کې يې لوکس او لوی کور دی همدلته لوی دوکان او په خوست کې يې ډېره ځمکه درلوده خو مجاهد ډوله ټوپکيانو ترې هرڅه واخستل، ارميت زما په ليدلو ډېر خوښ شو خپل کوچني دوکان ته يې بوتللم مېرمن ته مې يې پنا ځای برابر کړ راته يې وويل چې په خپل افغانيت وياړي، اوس هم له افغانستان سره مينه لري ،افغاني چينلونه ويني او زه يې هم په افغاني تلوېزيونو کې ليدلی او دحق پر ويلو خوښ کړی يم ، راته يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

وويل چې پوهېږم د افغانستان مسلمانان ددوی له لاسه خواړه نه خوري خو زه به تاسو ته تازه مېوه را وړم خو دا چې ماته د خپلې مېرمن طبيعت معلوم وو نو منع مې کړ.

ارميت سنگ راته د هند د بازار د نرخونو عمومي طبيعت تشريح کړ دده دې تشريح د ممبيې په شمول د هند په هغو نهو ښارونو کې چې ما وليدل راته ډېره گټه وکړه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګل مې په لاس درته ولاړیم....

دقونیې د ښار د ښنډې دا هوټل ډېر پاک وو ښه تشنا بونه او کوچنی مسجد یې درلود د سړک بلې غاړې ته باغ او پټې وو د سړک لمن غاټولو تکه سره اړولې وه، ما د تور غونډۍ ،د سروبي د سرچینو ، مزار او آن د پاکستان په څو پارکونو کې غاټول لیدلي وو خو دومره غټه پانه مې یې هېڅېرې هم نه وه لیدلې. په را شکولو کې یې زړ نازړه وم له یوې خوا مې خوښېدل چې ویې شکوم او له نورو بانجاني، ګلابي او شنو ګلانو سره یو ځای ترې غنچه جوړه کړم او د کورتۍ په پاس جیب کې یې کېږدم له بلې خوا وېرېدم چې د نړۍ د هر ګوټ دا او سېدونکې به خاندي چې افغانان د ګلانو دښمنان دي او په بوټي کې هم ګل نه پرېږدي ،دې اندروني کشمکش او جذب او دفعې څو شېبې دوام وکړ بالاخره له دې ګلانو تش لاس تلل مې ونشو زغملی او له رنګارنګ ګلانو مې چې غاټول پکې ډېر وو یوه غنچه جوړه او له ځان سره واخسته کله چې له سړک څخه بېرته هوټل ته را وګرځېدم او د هوټل په برنډه کې ناستو زما ملګرو او نورو سیلانیانو ولیدم نو لومړی څو تنه راغلل یو اځې زما او له ما سره د ګېډۍ انځورونه یې واخستل او وروسته تقریباً ټول راغلل هغوی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ي لـه ماسره يـوائې يـوائې او لـه ماسره ګډ ډلـه ييـز انځورونـه واخستل. زما سپينې جامې او تـور واسکټ د پتلونونو او دريشيو تـرمنځ نـوی شی بربښـېده او ترکـانو ، اروپايـانو ، امريکايـانو ... ډېر خوښول ،څوتنو راته وويل چې ته په رښتيا هم شاعر يې ځکه چې له طبيعت او ګلانو سره دې مينه ده يو تن لـه ماسره ګډ څو انځوره واخستل ويل يې چې دا ډول جامې يې پـه ټلوېزيون کې ډېرې ليدلي دي خـو دهغـه بـاور دا و چـې ګونـدې دا جـامې بـه دهنـديانو يـا پاکستانيانو وي ، دا غنچه مې قونيې ته هم يووړه او هلته مې هم دوه ورځې له اوبوډک ګيلاس کې ايښې وه لـه انځورونو چې فارغ شو نو استاد قويم راته وويل(تو زود بيا که او دختر.... را بريت نشان بتم تو ببين که او ده قات ګلها بايک ادم ترکی چې بی حجاب و با چی مود عشقی ششته است) مـوږ دواړه پـه ناګهانـه حـال کې دهغـوی خواتـه ورغللو و مـو ليـد ل چې سيمين پـه چمـن کې پـه داسې حـال کې چې دواړه پښې يې غځولي او تر زنګنونو لوڅې وې او وښته يې پر اوږو را ځړولي وو له ترکي سره راز ونياز کوي کله کله وخاندي او پـر هغـه د مينې وار کوي دې حالت ماته هم زور راکړ خو پـه ټُرکـي چاپېريـال کې مو څه نشول کولی.

قضا ماسپښين له قره مان څخه روان اومازيګر قونيې تـه ورسېدو بيا مو هم د نورو ورځو پـه څېر پر مولنا او دهغه پر فن هر اړخيز يـونيم ساعته بحث وکـړ دهوټـل ډوډی هـم ډېـره قېمتـه وه او مـوږ ويـل چـې د

(c) ketabton.com: The Digital Library

قونیې ښار به هم په خپل طبیعت وګورو نو ما او استاد قویم وټاکله چې ما سخوتن به ډوډۍ ته بهر ځو زه په ټاکلي وخت لا بي ته راښکته شوم ، استاد قویم له ما مخکې راښکته شوی و او د مار په څېر نا ارامه اخوا د پخوا ګرځېده ما ترې وپوښتل چې سیمین او فرخنده نه دي رغلي؟ ما لا پوښتنه نه وه پوره کړي چې ده شکایت پیل کړ (والله حیثیت ماره به زمین زد ، تمام افغانا را شرماند او دختر خو کی امو ترکی رفت خدا خبر کجا بردش) زه هم خفه شوم راته یې وویل څه چې زه او ته دوه په دوه لاړ شو پلي د مولنای روم د مزار له لارې بازار ته روان شو په یو هوټل کې مو د چوپان کباب ته ورته کباب او وریجو فرمایش ورکړ له سوپ ، سلاد ، چکني او پېپسي سره یې د هر تن په سر رانه ۲۰ لیرې واخستې داشپه د قونیې هوا ډېره خوږه وه تر ډېره په بازار کې وګرځېدو ، څه سودا مو هم وکړه خو مهمه موخه مو دنرخونو معلومول و. یوې لویې مغازې ته ننوتلو د اوړو او غوړیو په شمول د ژوند د اړتیا وړ ټول شیان پکې موندل کېدل، په یو کونج کې یې تازه سابه او تازه میوې هم په یخچالونو کې او هم په پلاستیکونو کې تیاربند ایښې وو.

خراب کېفیته منې په دوه او ښې منې په اته لیرې ،خرابې کېلې په یوه اوښې کیلې په پنځه لیرې ،ښه انګور کیلو په لس لیرې هغه بسکېټ چې په کابل کې شل افغانۍ بیه لري هلته په دوه لیرې (۷۴افغانۍ)و موږ له ځان سره کېلې او منې را واخستې او نا وخته

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوټل ته را روان شو، چې هوټل ته راغلو نو په رسپشن کې مو د سیمین پوښتنه وکړه خو هغه نه وه راغلې.

استاد قویم راته وویل چې ته ویده شه او زه همدلته لابي کې کېنم او ګورم چې سیمین کله راځي ما ورته وویل چې استاد ه څه یې کوې ځه ویده شه خو هغه راته وویل چې دې..... او د لوده لور رانه خوب تښتولی دی. هغه پاتې شو او زه لاړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نورو ته نوې ماته تکرار کلي

له مهالوېش سره سم دمې په شپږمه سهار نهه بجې په دوو موټرو کې د قونيې ښار سهيل ختيځ کې د سيلي په نوم يو داسې کلي ته لاړو چې لا هم هرڅه پکې زاړه وو زوړ کلي ، زاړه دوکانونه، زړه کلا ، زوړ حمام ...لومړی کليسا ته ورغللو دا کلی له قونيې څخه لس کېلو متره لېرې پروت دی تاريخپوهان وايي چې ددې کلي او سېدونکي ډېر غريبان وو عبادت يې په يوه کوچنۍ خامه او تياره کليسا کې کاوه او ديو ، پاچا چې دا مهال يې راڅخه نوم هېر شو مور په ځان نذر منلی و چې که دا کار يې وشو نو يوه لويه او ښکلې کليسا به جوړوي کله چې دهغې کار الله جل جلاله وکړ نو هغې ته وويل شو چې په دې کلي کې عيسايان ډېر دي خو کليسا يې کوچنۍ او خرابه ده او هغې هم همدلته يوه لويه او ښکلې کليسا جوړه کړه.

دې کليسا کې د ښکليو انجونو او تنکيو هلکانو ميناتوري ،ونې ،گلان ، رسم شوي وو مور دلته انځورونه هم واخستل ،سيمين ته چې سور څادر، او تورې عينکې يې پر غاړه ،توره دربښې يې اغوستې او پوره دباليبوډ د اداکارانو ستايل يې جوړ کړی و طاقت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورنغی د کلیسا خوا ته لوړې ته وختله او فارسي شعر یې دیکلمه کړ، ملګرو یې ویدویې او ساده عکاسي وکړه.

له کلیسا وروسته یو لوی کُلالي انتیک پلورنځي ته ورغللو دلته ډول ډول رنګه ختین لوښي جوړ شوي او پلورل کېدل، دلته یو کوچنی موزیم او یو زوړ حمام هم وو.

حمام ډېر تود و چې ورننو تلم نو یو تن پرسپین مرمرین تخت پروت واو یو کیسه مال هلک کیسه کاوه.

د هغې لوړې لاندې چې سیمین پرې د شعر دیکلمې ته ورختلې وه درې مغارې (سورې) و.

لاندې کلي ته ورښکته شو دا کلی ډول زوړ او وروسته پاتې دی، کورونه یې خام او ختین و لکه دافغانستان دنورستان کورونه، لرګي پکې ډېر کاریدلي وو نورو بهرنیانو ته ډېر په زړه پورې وو ،خو ما ورسره دلچسپي نلرله کیلي له ما ، زما د دلچسپۍ د نشتون عوامل و پوښتل ما ورته وویل چې زموږ وطن همدا اوس هم همدا ډول دی. کلیوالي کورونه موهمدا نن هم همدا سې دي ما ته دحیرانتیا وړ او نوی څه پکې نشته.

دلته دکلي دمخ پر لوی سړک کار روان و سړک یې له تیګو جوړ او بیا یې پرې قیر اچاوه ما په پاکستان کې ډېر لیدلي وو چې مزدورانو

(c) ketabton.com: The Digital Library

به دهمدوی په څېر د سړک جوړولو لپاره پر سړک د غرونو تيګې په چکش ماتولې.دوی هم همدا کار کاوه.

اوس د تيګو ماتولو ماشينونو دا کار اسانه کړی دی خو د ترکيې حکومت ښايي خپل ولس ته کار موندلو په خاطر دا کار کړی وي.

د کلي مخ ته په کوڅوکې مې په ساده جامو کې ځو تنه وسلوال وليدل حيران شوم خو حيرانتيا مې هغه وخت زياته شوه چې په يو کاماز ډوله موټر کې مې له شلوډ پر کلاشنکوفونه ،راکټونه ،چاتنې او نور نظامي وسايل وليدل ما ويل داسيمه چې دافغانستان په څېر وروسته پاتې ده لکه چې هماغسې ياغستان هم دی خو ځوګامه وړاندې مې په رسمي يونيفورم کې پوليس وليدل ور وړاندې شوم ګورم چې فلمي اداکاران درګرده د فلم صحنې ډکوي يا په بله وينا د فلم ډکولو لپاره شوټنګ کوي ،په دوی کې يوه تکه سپينه ښکلې پېغله هم وه تولو لوبغاړو تورې جامې اغوستې وې.

همدلته يو کوچنی پارک هم و په پارک کې د يوې قهوه خانې مخ ته د لرګي په ښکليو او طبعي ښکلا لرونکيو څوکيو کېناستو ،ما د شوټنګ ننداره پيل کړه خو د حيرانتيا خبره دا وه چې ترکان دد ې شوټنګ په کيسه کې هم نه وو ، نه دې ښکلې هنرمندې او اکتورې ته چاځير ځير او دخريدار په سترګه کتل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا له قهوه خانې څخه شراب ، چا بير، چا ايسکريم را وغوښت خو ما تور چای څکه را وغوښت چې شين نه و ، پياله يې ايله يو غټ غړپ کېده خو بيه يې دوه ليرې وه.

ماکرستوفر ته په ټوکه وويل چې يا ته په همدې پيالې پنځوس پيالې چای يا بير وڅښه پيسې يې زه ورکوم او يا زه شپېته پيالې چای څښم پيسې يې ته ورکړه هغه په خندا شو ويې ويل يا آره دا يو کار هم نه کوم له تاسو افغانانو شک نشته ،په همدې ټوکو بوخت وو چې د فرخندې ډېره نا تراشه په لوړ غږ او زړه بوگنوونکې خندا مو واوربده لومړی خو ټول وارخطا شوو چې څه وشول وورسته پوه شو چې دا خو فرخنده ده موږ ټول حيران وو او فرخنده او سيمين له خندا په چمن کې لوغړېدلې ماته ډېره غصه راغلله خو څه مو کړې وای.

(c) ketabton.com: The Digital Library

...تامریدی شمس تبریزی نشد

له دې ځایه څه کم دولس بجې د مشهور عابد ،شاعر ،صوفي او عارف او دحضرت مولنای روم د استاد شمس الدین تبریزي چې په شمس تبریز مشهور دی مزار ته ورغللو.

د شمس تبریز او له مولینا سره دهغه داړیکو په اړه مې دابیت ډېرپخوا اورېدلی و

هیچ کس زپیش خود چیزی نشد

هیچ خنجر اهنی تیزی نشد

هیچ مولینا نشد مولای روم

تامریدی شمس تبریزی نشد

دمولینا دمرشد شمس تبریز زیارت دقونیې ښار په منځ کې په یوه لوی تک شنه پارک کې چې په شنو ونو پوښلی دی پروت دی.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زیارت د پارک شمال ته واقع دی، ښکلې دروازه لري او ګرانبیه غالۍ پکې غوړېدلې کله چې له یوې دروازې ننوځې نو لومړي مسجد مختته راځي چې ډېر ښکلې جوړ شوې په ځانګړې توګه محراب یې ډېر ښه ښکاري د مسجد د ننه جنوب ختیځ اړخ کې پاس زینه ختلې ده موږ خو پاس ونه ختلو خو ښکارېدل چې پاس خونې اود مسحد دننه اړخ ته راوتلې برنډه وه هماغسې لکه د کابل د لویې جرګې په خېمه کې چې دننه جوړ شوې همدلته پاس د ښځو لپاره بېل مسجد هم دی خو زموږ ښځینه ملګرو هېڅ پکې لمونځ ونکړ، دننه پرلوی سکرین چې په برېښنا روښانه کېده د تودوخې درجه، وخت، د جمعې اود پنځه وختونو د لمونځ وخت ښودل کېده، امنیتي کامرې لګېدلې دي همدلته دننه مسجد کې شمال خواته په یوه چوتره د مولنا شمس الدین تبریز زیارت دی.

پر زیارت توره او شنه ګرانبیه ټوټه چې ایتونه پرې لیکلي غوړېدلې ده، پر زیارت د زیارت کوونکیو بیروبار ډېر وو ځوانې او زړې، ځوانان اوسپین ږیري ترې راتاو و.د افغانستان په څېر خرافات پکې ځکه نه لیدل کېږي چې د قبر دوه خواوو ته د ېوال دی او له دوه خواوو یې کټاره تاوه ده او څوک قبر ته نږدې نشي ورتللی.

د مسجد ګرانبیه او رنګینې غالۍ انسان هڅوي چې څو رکعته لمونځ پرې وکړي ماهم څو رکعته نفل وکړل لا دلمانځه مکروه وخت

(c) ketabton.com: The Digital Library

داخل شوی نه و، د مسجد په محراب ،منبر ، زینو او د مزار ترڅنګ مو ګڼ عکسونه واخستل.

کله چې مزار ته ننوتلو نو سیمین ،فرخندې ،ژیلا ، شغلې نامسلمانې کېلې ، بیناشاه زیباه ټولو څادرونه پر سر کړل.

تاریخپوهان دا نه مني چې ګوندې همدا دې د شمس تبریز یقیني، زیارت وي ځکه چې ،هغه دخپل شاګرد (مولنای روم) د شاګردانو له لاسه وتښتېد او تر پایه یې د مړي ژوندي درک ونه لګېده.

غرمه مو هوټل ته راوړله دلته مې په فیسبوک او وېبپاڼو کې دافغانسان اړوند خبرونه ولیدل.

له معمول سره سم نن هم له دوه تر ځلورنیموبجو خپلمنځي مباحثه روانه وه مازیګر مو له هوټل سره حساب تصفیه کړ خو کله چې یې بیل راکړ نو د خونو کرایه او خدمات یې ترهغه څه لوړ حساب کړي چې موږ ته په جدول کې لیکل شوي وو دهوټل یوه شپه شاوخوا دوه سوه ډالر، په دې توګه مو له وړاندوینې څخه درې سوه ډالره هوټل ته زیات ورکړل.

دخونې تسلیمۍ ته یې یوه ښکلې انجلۍ را ولېږله هغې خونه چک کوله او زه د اوداسه لپاره تشناب ته ننوتلم، ددوازې د تړلو اړتیا نه وه ځکه ماهم ونه تړله.مامې لاسونه وینځل چې انجلۍ هم تشناب ته راننوتله ،له حرکاتو او پرمخ د خجالت له نښو یې ښکاریده

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې مو خه یې څه ده زه هم څو شیبې د کشمکش په کمند کې ونښتلم د غني خان شعر مې ذهن ته ودرېد داپرېکړه سخته وه چې غـوث اوکـه هجړا شم.

(لېونی وایي والله چې یاخو غوث یې یا هجړا)

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنوشيهر پر لور

له مهالو ښش سره سم د مۍ په ۲مه مازيګر پاوکم شپږ بچې له قـونيې څخـه نوشـيهر تـه چـې دقـونيې شـمال تـه شـاوخوا ۴۵۰کېلومتره لېرې پروت دی روان شو ، دقونيې لـه ښـکلي ښـار سـره مو خدای پاماني وکړه له ښاره بهر څو ستري ستري فـابريکې پـر مـخ راغللې نو شيهر ته غځېدلي دوطرفه سړک پوخ وو خو داسې ښـکاري چې زوړ شوی ونوځکه پـرې بيـا لـه سـره ډبـل قيـر اچـول پيـل شـوي وو .هلته نه فاسد حکومت شته دی، نه قـرارداد پنځـه شـپږ لاسـه خرڅـېږي چې دسړک لپاره ورته له غوا څخه لکۍ پاتې شي. کارونه يې پاخه وو نه په سړک کې کندې وې اونـه جمپونـه،نـه د جلال اباد -- کابـل او نـه دخوست-- ګرديز د سړک په څېر قير تښتېدلی او په مـنځ يـې جرونـه و. د لار ډېره برخه د ښته وه خو په للمي غنمو پوښلي ډېر ځايونـه اوپټـي په پايپونو خړوبېدل .

دهر کور لپاسه د لمريزي برېښنا تختې ليدل کېدلې ،هلتـه برېښـنا ډېره وه خو وړيا برېښنا د بيې د برېښنا له سپما سره مرسته کوي، کلـه چې لـه قـونيې څخه ووتلو نـو انقرې خواتـه پـر تللي سـړک دې ښـارته وکتورونه ليـدل کېـدل. د سړک دواړه خواوې ګڼو ګلانو پوښلې وې. ګلان دومره ګڼ دي لکه چې کرل شوي وي ملګري مـو څـوک ويـده دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

او ځوک یو له بل سره کې لګوي فرخنده زما او استاد قویم سره په موټر کې کېناسته خو سیمین د بل موټر په وروستي سیټ کې له محسن سره کېناسته او خپل راز و نیاز یې پیل کړ.

محسن اصلاً ایرانی و خو په مکزیکو کې اوسېده ،عمر به یې پنځوس کاله وو خو د شرابو دومره معتاد وو چې بوتل به یې له ځان سره ګرځاوه غاښونه یې تور اوښتي او رنګ یې د پوډري وو ویل یې چې کورنۍ یې په ایران کې ده یوه مکزیکۍ مېرمن یې وه هغه هم ترې تللې ده او اوس په مکزیکو کې یواځې اوسېږي خپله یې ویل چې ایران ته هم تللی نشي ځکه چې خپله عقیده او دین یې بدل کړي او بې خدا دی ، ما ورسره ډېر بحث وکړ خو ده پر فلسفي (اسلام) تکیه کوله یوه ورځ د مباحثې پر وخت زه ورته متوجه په دوه ساعتو کې یې درې بوتله تش کړل ده به ورته اب شینګولی ویلې ،ایرانۍ شعله او ژیلا ډېر لوڅ وو دوی هم په غرب کې اوسېدل، خو له ایران څخه راغلي دوه تنه د پوهنتون استادان ښه مسلمانان او درانه خلک وو.

پر لاره مو موټر مازیګر د لمانځه لپاره و دراوه دلته یو پمپ و تر څنګ یې کوچنی مسجد او شاته یې لویه مغازه وه چې ډېر ضرور او نا ضرور شیان پکې موندل کېدل. پراخ او پاک تشنابونه بیا د دې لویې مغازې تر شا وو د اوداسه لپاره بل ځای نه و مجبور شوم چې آن د چهاراندام لپاره هم یوه لیره ورکړم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پر لاره مو ځو ځایه کوچیان هم ولیدل خو د افغانستان د کوچیانو په څېر خېرن نه، بلکې پاک د هریوه د کېږدی ترڅنګ به یو کاماز ته ورته موټر ولاړ و.

پر لاره یو کوچنی، خو پر لوړپوړو ودانیو ښکلی بازار مخ ته راغی، همدلته د نوښهر او انقرې لارې بېلې شوې وې موږ باید **۷۵** کېلو متره شرق ته تللي وای خو انقرې ته شمال خوا ته سړک تللی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نوشیهر

دا ښار ترکیې په مرکزي سیمو کې واقع ده، وچه او سړه هوا لري نفوس یې په ۲۰۰۰ ز کې شاوخوا **۳۰۹۹۱۴** تنه وو پراخوالی یې **۵۴۲۷** کیلو متره مربع دی.

مشـــهور ښــارګوټي یــې اجــي ګــول، اورانــوس، درینکو، ګــل سهیر، حاجي بکتلش، کوزاک یې او ارګوپ نومېږي کپاودوکیا یا د ترکیې تر ټولو مشهور تاریخي سیمه هم په نوشهیر کې واقع ده په حقیقت کې کپادوکیا د نوشهیر تر ټولو مهم ښار دی.

ماسخوتن د نوشهر ښکلي او لوی ښار ته ورننوتلو ښار په زېړو رڼاګانو زرینه ښه درلوده لوړې او اسمانڅکې یې درلودې خو موږ د ښــار ختــیځ تــه لــه ۲۰کیلــو متــرو ډېــر لاړو، هلتــه پــه غونــډیو کــې جوړو کلیو کې هوټلونه جوړ شوي و زموږ نور ملګري یې همدلته په یو هوټل کې ښکته کړل خو زما، استاد قویم، فرخندې او سیمین لپاره بل ځای په پام کې نیول شوی و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

زموږ ډېر ملګري همدلته په الکپ يوې کېف هوټل کې، ۲تنه په سيرين هوټل کې او موږ تر دوی يوولس کيلومتره لېرې د کپادوکيا سيمې په ډېلک کايا هوټل کې ځای پر ځای کړل شوو.

کله چې زموږ ملګرو ته په الکپ يوې کيف هوټل کې ددوی خونې ورښودل کېدلې نو ماهم وغوښتل چې دا هوټل ووينم، ديوې خونې دروازه پرانيستې وه ماهم ببرته کړه او سر مې ورننوېست ګورم چې مخامخ پر تخت يوه انجلۍ له يو سينه بند او يو نيکر سره لوڅه پرته ده او کتاب يې مخ ته نيولی وو هغې هم کتاب بند کړ پرته له دې چې په غوسه شي يا کوم غبرګون وښيي را ويې کتل ما ترې په انګليسي بخښنه وغوښتنه او دروازه مې بنده کړه.

کله چې هوټل ته راورسېدو نو سيمين په محسن پسې ډېره نا ارامه وه ما ورته له طنزه وويل چې خفه کېږه مه، يوه ټکسي ونيسه او بيرته محسن ته ورشه ،خو هغه پوهېده چې يو خو تېر ماسخوتن دی بل په ښار کې نابلدي، هلته د ټکسي نشتون، د ترکيې قېمتي او... د هغې پر وړاندې پرتې ستونزې وې.

دا هوټل هم د غونډۍ په تراشلو دغونډۍ منځ کې جوړ شوی و.د هوټل ديوالونه چت او نور له خښتو او تيګو جوړ نه و، بلکې غونډۍ تراشل شوې وه ،نلدواني ،دبرېښنا او انټرنېټ مزي غځېدلي و خو رنګ يې طبعي و، دانټرنېټ په شمول هره اسانتيا پکې وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلته هم دهرکلي په څانګه کې یوه تنکۍ ترکۍ پېغله چې زما په خبر کمه کمه په انګلسي پوهېده ناسته وه. موږ ته لا دمخه خونې ریزرف شوې وې، دې انجلۍ چاپیانې راواخستې له موږ سره روانه شوه هرچاته یې دهغه خونه وروښوده .بیکونه راسره دهوټل مستخدم تر خونو ویوړل.

کله چې دې ترکۍ د یخچال د ښباک اونور خوراکي توکي را ښودل نو په ټوکه مې ورته وویل چې ګوره الکولي راباندې ونه ښیې، چې بیا به مې کنټرول کولی نشې، تاسو پوهېږئ چې دا مهال به زما د زړه ضربان څو و ، دا هوټل د نوشهرې ښار بهر ۲۰ کیلو متره لېرې ،په یوه کلي کې جوړ شوی وخو ددې کلي کوڅې هم لویې او پخې وې، ددې انجلۍ له وتلو وروسته مې څه موده په سکایپ او فیسبوک کې له دوستانو سره اړیکې ونیولې د افغانستان له حالاتو مې ځان خبر کړ، وروسته ډوډۍ ته لاړم په خوړنځي کې د بوفې سېستم و هرڅه پرېمانه ول ، کله چې له خوړنځي څخه را ووتلم نو د موسیقۍ غږ می واورېد ، لږ وړاندې د ، کوچني میدان مخ ته بیرو بار وو چې ورغللم نو د خونې ددروازې په سر یې په لوی خط لیکلي و (نایټ کلب) Night clubدننه مې سر ورښکاره کړ، بد حال و ،ناست خلک کم او خوځېدونکي ډېر و هرې انجلۍ یو بېچاره هلک له لاسه نیولی او له ځان سره یې تاواوه. د سګرټو او شرابو بوی هم په سرې سرګرځاوه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

الحمد لله چې الله جل جلاله د لمانځه ادا کولو توفيق راکړی د شپې چې هر څومره نا وخته څملم خو چې سهار د لمانځه وخت شي نو دذهن الهي او فطري کمپيوټر مې را پاڅوي ، ددې کمپيوټر زنګ تر هغې اورم چې ترڅو مې لمونځ نه وي کړی.

سحر اوه نيمې بجې بيا خوړنځي ته لاړم کوم ۴۰--۵۰ ډوله خوراکي توکي ايښي و.

د خوړنځي مخ ته ښکلې او پراخه مرمرينه برنډه وه، لمرډېر ښه لګېده، مېزونه او څوکۍ پرېمانه وې ،ښه منظره هم برېښېده قاب مې هملته وېوړ څو دقيقې وروسته سيمين هم خرامانه را روانه وه، هغه هم همدلته زما ترڅنګ کېناسته، کيسې مو سره وکړې، له ډوډۍ وروسته د هوټل پر ليدلو بوخت شوو، دريم پوړ ته چې وختلو ګورو لوی حوض دی شاو خوا ته يې ښځې او سړي په يو نيکر او سينه بند کې لمر ته پراته دي د حوض شا وخوا يو ډول له ربړ جوړې شوې څوکۍ وې چې انسان پکې تکيه هم کولی شي او څملاستلی هم شي.

دلته لمر ته تړو اروپايانو ځانته لمر ورکاوه او استاد قويم لکه شاهين ترې دورې وهي استاد قويم ته مې هغه د خوشال بابا بيت ووايه:

زه خوشال په سپينه ږيره په عذاب يم
خدای خبر چې د ځوانانو به څه حال وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

کېدوکیا که د فطرت کرشمه؟

نهه بجې مو له کوربنو سره بهرته د وتلو ژمنه وه هغوی هم په وخت را ورسېدل او په یو کاسټر او یوه مرسډیزموټر کې روان شو، په کمرونو او غونډیو کې ښه وړاندې لاړو موټر د یو تور سړک په خواکې د غونډیو تر څنګ د یو پراخ میدان څنګ ته ودرېد، له شلو ډېرو نورلوی او کوچني موټر هم ولاړ او سیلانیان په غونډیو وېشل شوي وو دلته له یوه کلي څخه موزیم جوړ شوی، ټکتونه یې راته واخستل دننه د قبل المیلاد تمدن نښې او س هم پر بمانه وي پر تراشل شویو غونډیو کې کورونه، حمامونه، بیت الخلاوې، پېژندل کېدلې، کوربنو راته تشرېحات راکول، دننه سمڅه کې څو خونې وې په دې خونوکې دننه په تورېل شوې غونډۍ کې الماری جوړې وې، دخونې دننه له تورېل شوې ځمکې د ډوډۍ خوړلو مېز او شاو خوا یې له تورېل شوې ځمکې څوکۍ جوړې شوې وې.

دخوب خونې، خوړنځی، پخلنځی، بېل بېل و.

معبدونه یې جدا او په لاس جوړ شوي خدایان یې هم ایښي و ددوی دود داسې و چې خپل مړي ته به یې په خپله لویه خونه کې لحد ته ورته ځای جوړ کړ او بې له دې چې خاورې پرې واړوي مړی به یې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پکې کېښود د مړو لپاره کومه ځانګړې هدیره نه وه په یوه خونه کې په همدا سې لحد کې اوس هم د یو مړي اسکلېټ ایښی و خو ټول لحد په شیشه پوښلی و انځور اخستل یې هم منع و.

داکلی یا ښار په پراخه سیمه کې جوړ و د دښمن د مقابلې لپاره لوړ لوړ برجونه تو ړل شوي او له برج څخه هره خوا د غشو ویشتلو سوري و ېستل شوي و سم لکه په شینوارو ،باړه،تیراه، علي مسجد او نورو پښتني قبایلي سیمو کې زموږ د پښتنو د کلاګانو برجونه.

زه چې د خپلو پښتنو دا برجونه وینم نو افسوس کوم چې موږ اوس هم له میلاد څخه پنځه سوه کاله پخوانی ژوند لرو آن له هغه وخته هم وروسته یو، دهغوی پخلنځي ،خوړنځي د خوب او ناستې خونې هماغه وخت هم بېلې وې خو موږ او سهم په یوه خونه کې دا هرڅه کوو.آن اوس هم څاروي راسره په یوه خونه کې تړو.

دلته دافغانستان د بامیانو د بتانو په څېر په غرونو کې له لسو ډېر بتان دی خو د بامیانو د بتانو په څېر ستر او لوی نه ،دلته هم اوس دبت عبادت نه کېږي ،څوک ورته په کرکه او سپکه هم نه ګوري، دلته بت د ښمن نه ګڼل کېږي ، نجس شی ندی، د وېشتلو لپاره یو کنډک نه ورځي هاوانونه ورته نه نصبېږي ، توغندي پرې نه توغول کېږی ، له ویشتلو او نړولو وروسته یې سل غوایان نه خیراتېږي ، نړول یې دیني ضرورت نه معرفي کېږي ،بلکې د عثماني خلافت او دیني مرجعیت په پلازمینه کې یې درناوی کېږي ،ساتلو ته یې کنډکونه او

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدمت ته یې متخصصین او لرغونپوهان ګومارل کېږي ، دقوم او ملت تاریخ او هویت پرې پېژندل کېږي، د کلتوري شتمنۍ او اثارو په سترګه ورته کتل کېږي ، ډالر پرې ګټل کېږي ، سیلانیان ورته را غوښتل کېږي زمینې ورته برابرېږي مونږ هم مسلمانان یو او هغوی هم ، مونږ ته اسلام تر هغوی وروسته راغلی،ترکیه اته سوه کاله د اسلامي خلافت پلازمینه وه ،د روم او قسطنطنیې تاریخ او اسلام ته خدمت د اسلام د تاریخ زرینې وړانګې دي.

دمسلمانانو لخوا ،داوسني استانبول دفتحې زیری خپله قرآن ورکړی (غلبت الروم...) او دقرآن یو سورت د روم (اوسني استانبول) په نوم دی.

دلته هم د نا امنۍ اندېښنې وې ، د ننوتلو دروازه کې کمپیوټري تالاشي کېدله ټکټ راته کوربنو وکړ نو ځکه یې له بیې خبر نشو.

له راوتلو وروسته بهر له دروازې سره ملګرو ته منتظر وم چې یو چا راباندې په فارسي غږ وکړ ویل یې وطندار افغان یې، ماوویل هو ، دهغه ښکلې دریشي پرتن وه،ښکلې ځوانه ښځه هم ورسره وه له خبرو یې پوه شوم چې هغه هم افغان او دکابل پخوانی او اوس د انقرې اوسېدونکی او دلته سیاحت ته راغلی و ، یوه شېبه مو خبرې وکړې دخپل هېواد په ملي جامو (کمیس ،پرتوګ او واسکټ)یې ډېر وستایلم له څو انجونو سره یو پاکستانی پنجابي هم را پیدا شو له هغه سره مو هم لنډ بنډار وکړ له دوی سره مو ګډ انځورونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

وو ښستل، سړک ته چې را ووتلو ځینې خلک یوې لوړې غونډۍ ته ختل زه هم ورغللم غونډۍ ته ختلو سترګې کړم خو نو د ښهري ټول ښار او کېادوکیا ترې ښکاربدل.

لاندې مو ملګري پوره شوي و. د کراچۍ او سېدونکې ۳۲ کلنې ،چاغې او غنمرنګې پېغلې بیناشا راته غږ وکړ چې ورغللم ،هغې مخکې تر مخکې زېبا پوهه کړې وه لومړی یې له لاسه ونیولم وروسته یې له غاړې راته لاس تاو کړ او زیبا مو انځورونه وښستل ما ځان خوشې کاوه خو هغې نه پرېښودلم، انځورونه ګډوډ راغلل خو ویې وښستل، بیناشاه په ټوکو راته وویل چې له ښځو دومره وېره هم پکار نده، څومره چې ته کوي ،موږ خو ادم خواره نه یو.

زېبا سپینه ،ښکلې او نرۍ ځوانه ښځه وه ویل یې مور یې د کابل د پغمان او پلار یې د هند د اترا پردېش او سېدونکی او دا خپله د امریکا او سېدونکې او دا امریکا تبعه ده،زموږ د کوربنو له ډلې وه دلته ګرځنده انځورګران هم و ،له اوښانو سره هم انځورونه اخستل کېدل.

کوچني هوټلونه، کانټینونه، دانځورګرۍ دوکانونه، پرېمانه و.

زه همدلته ګرځېدلم چې یوې پېغلوټې ترکۍ راته یو سپین قاب را وړاندې کړ د قاب په منځ کې زما انځور چاپ شوی او شا خوا ترې ډېره ښکلې میناتوري وه په قاب کې د خپل انځور په لیدو خوښ هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

شوم او حیران هم، ترکۍ راته وویل چې لس لیري راکړه او قاب واخله، ماورته پنځلس لیري ورکړې خو ورته مې وویل چې دا انځور مو له کومه کړ، اودلته مو ځنګه چاپ کړی هغې وویل همدا لس دقیقې وړاندې مې دلته ستا انځور واخست او یو کانتینر ته ورته دکان ته یې اشاره وکړه دلته مو چاپ کړ.وروسته پوه شوم چې دوی د هر سیلاني چې ددوی زړه پرې اوبه ځنبي او باور لري چې پیسې یې ورکوي انځور په ناپامۍ کې وباسي.هلته یې په قاب او کاسه کې ورته چاپ کړي بیا یې ورپسې وروړي او لس لیرې ترې غواړي ډېر خلک له شرمه هم پیسې ورکوي. موږ هلته ډېر ولاړ وو ځینو لادا پیسې نه ورکولې دا استاد قویم عکس یې هم راووړ هغه ترې قاب نه اخست،ماورته ویل استاذه داکمې پیسې دي شرم دی وریې کړه ،هغه لومړی پنځه بیا اته لیرې ورته ونیوې خو زه ورپسې شوم ماویل بیابه افغانانو پورې خاندي،استاد قویم بخیل سړی هم نه و ځوځله چې په قونیه کې له ماسره هوټل ته تللی و نو آن ګارسونانو ته به یې هم تر پنځو لیرو ورکولې، دلته یې انکار ته زه بېخي حیران شوم.

د کپادوکیا پخوانی نوم کاپادوسیه ده چې د ښکلیو آسونو د ځمکې معنا لري داسیمه د ترکیې په مرکزي سیمو کې ده او د اور شیندنو او د جیو لوجیکي تغییراتو د پاتې شونو ،د تورې بحیرې سویلي سواحلوته د نږدیکت له امله ډېره مشهوره او د سیلانیانو د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پـام وړ ده همـدې درې مواصـفاتو کپادوکيـا تـه عجيبـه، بـې بېلګـې ،هيښوونکې، ښکلې او زړه را ښکونکې ځانګړنه ورکړېده.

داښار د طبيعت او تـاريخ د ادغـام او همغـږۍ بـې بېلګـې نمونـه ده او له تيګو او خصرو څخه د جوړو شويو درې ښارونو څخه يو ښـار دی چې پـه ۱۹۸۵ زېږديـز کـال د يونسـکو لخـوا هـم د يـو نړيـوال معتبـر کلتوري ميراث په توګه وپېژندل شو د تاريخپوهانو پـه انـد دا غونـډۍ لسـګونه زره کالـه وړانـدې د اورشـيندلو د اوبـو ، هـوا او ګـازاتو د جيولوجيکي تغييراتو له امله جوړه شوې ده.

دطبيعت او تـاريخ دتلفيـق دا کرشـمه ،مخروطـي ،سـتنو ، تېـرې او اوږدې نوکې چترۍ او پر سر خولۍ ته ورته بڼې لري

د تاريخ پوهـانو پـه وينـا ، پـه دې سيمو کې اور شيندنې او فـوران يې د(يو سين) په دوره کې اويا ميليونه کالـه وړاندې کله چې ددې اور شـيندنې ويلـې شـوي او نتـايج د نيـوجين سيندګوټي تـه ولوېـدل ،دلتـه دلجيس، حسـن داغ، اوګوللو ، داغ غرونـه د اورشـيندنو مهمـې نقطې وې، چې د پيريانو پـه دودکش مشهورې دي، پـه کپـا دوکيـا کـې ژوند له قبل التاريخ (له تاريخ څخه وړاندې پير) څخه پيل شـوی دی انسانانو پـه همدې دودکشونو کې ژوند پيـل کـړ دا ځايونـه يـې وتـوږل ،برابر يې کړل او استوګنې ته يې چمتو کړل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

پخوا ، اکسارامی نوشهیر، نیغده،قیصري او کیردو نتهیو ولایتونه ټول د کپادوکیا اړوند وو.

د کپادوکیا د ډبرلیکونو څېړونکیو ، داسې کودوړي موندلي چې په مېخي خط پرې مالي مقرارت د ګټې اندازه د ودانیو او تجارت مقرارات لیکل شوي.

هاتیان،هتیتیان،فریجیان، ایرانیان، رومیان، ابیزاسیان، سلجوقیان او عثمانیان ټول د کپادوکیا د جادوګرې ښکلا مجذوبان شول او خپلې نښې یې هم ورسره یو ځای کړې، کپادوکیا د بېلابېلو ادیانو ،عقیدو ، فلسفو او مذاهبو دټکو او د یو بل تر اغېز لاندې را وستلو سیمه ده.

ویل کېږي چې دلته زرګونه ،مساجد او کلیسا ګانې شته خو کلیساګانې اوس نه کارول کېږي.

دلته هندویزم،بودابیزم،زردشتیزم،یهودیت او عیسویت او اسلام ټولو ژوند کړی دی.

په ختېنو لوښو کې شراب جوړول پخوا هم دود و اوس چې عصري او ماشیني شراب هلته هم جوړېږي خلک اوس هم هماغه د ختېنو لوښو شراب خوښوي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

تر ځمکې لاندې هېښوونکې تاریخي ښار

په دوهمه پېړۍ کې چې د رومیانو له لاسه د انکاکبې او قیصر یې له لارې دلته له یرو شلم څخه مسیحیان راغلل نو په درین کویو نومې سیمه کې مېشت شول، دلته هم د اورشیندنو او جیو لوجیکي تشبثاتو له امله یوه لویه غونډۍ چې سلګونه دود کشونه (دود وتنې) لري مېشت شول.

دا غونډۍ نرمه وه، اسانه کار پکې کېده نو ځکه یې همدلته واړول.

زموږ کوربنو راته وویل چې په دې غونډۍ پنځه زره کاله پخوا کار شوی او خلک پکې اوسېدل.

درین کویو، ته موږ هم ورغللو اوس ددې غونډۍ تر څنګ لوی کلی او د سیلانیانو لپاره د لسګونو دوکانونو درلودونکی ښکلی بازار هم جوړ شوی دی.

درین کویو یا په غونډۍ کې د ننه بند کلي ته لار له یوې سمڅې ننوتلې ده دلته هم کمپیوټري تالاشي ده، ټکټ پلورل کېږي د ننه ټول کلي ته برېښنا ورکول شوې ده، په دې غونډۍ کې تونې او کیندنې

(c) ketabton.com: The Digital Library

داسې شوي دي چې يوله بل سره لار لري، دومره لار چې په ځينو ځايونو کې ايله يو تن پکې په ډېر زحمت ځايېږي، دلته د غونډۍ په شمول څلور پوړه تر ځمکې لاندې جوړ شوي دي، هر پوړ کې لسګونه خونې دي ، دلتــه تـر ځمکـې لانـدې بشــپړ کلــی دی معنــا دا چــې عبادتځايونــه لـري ، دمشــورې هالونــه لـري، خــوړنځي ،پخلنځــي، دناستې خونې د خوب خونې، هرڅه بېلابېل ، دحيرانتيا خبره داده چې تـر ځمکـې څلور پوړونـه يـې هم هـوا اوهم رڼا رسوله،دوی ،دا سوري اولارې په ډېره ماهرانه نقشه جوړ کړي آن اوسني انجنيـران هم ورته حيران دي.

زموږ د کوربنو او لاربنوونکيو په وينا ،دلته پنځه زره تنه او سېدل او د ټولو د اوبو ،خوړو ، د حاجت د رفع کولو ، ذخيرو او ګودامونو غم شوی و ، بيا هم حيرانتيـا ده چې ددې پنځو زرو تنو د متيـازو لـه بوی سره به دوی څه کول؟

ددې بند ښار يا کلي برنۍ برخه کې چې غونډۍ ده بهـر تـه د کتلو ،پهره کولو او غشو ورولو لپاره سوري جوړ شوي و چې د هغـه وخت ډېره پراخه دښمنه ټوله ترې ښکاريدله.

، د جنګياليو او پهره دارانو لپاره پيـاوړي برجونه جوړ شوي و.

دلته همدا نن او همدا اوس هم سلګونه سيلانيان ددې ښار کتلو ته راغلي دي ، موږ هم ورو ، ورو له يو تونل څخه تر ځمکې لاندې دې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښار ته ،ورننوتلو، کوربنو او لار ښوونکيو راته هر ځای تشریح کاوه، دوه پوړه ، مو چې وکتل او ښکته دریم پوړ ته لاړو نو تنګو، اوکږو وږو لارو زړه تنګی کړم، وسوسه راسره پیدا شوه چې هسې نه دبېرته را وتلو په وخت کې بیروبار شي،په دې تنګو او تاو راتاو لارو به څنګه ووځې، لار ښونکيو راته وویل چې تر ځمکې لاندې وروستی یا پنځم پوړ دځمکې له سطحې شپېته (۶۰) متره لاندې دی.

زړه مې تنګ شو ما ویل نور ښکته نه ځم، خو چې ومې کتل، همدا اوس لسګونه نجونې بې له هر ډول وېرې رواني دي او ښکته کېږي وشرمېدم زړه ته مې خپله ډاډ ورکړ، دهغوی له پېغور څخه ووېرېدم او ورښکته شوم ښار مو ښه سم وکوت، پنځه زره کاله وړاندې چې انسان کوم کمال ښودلی و د نن انسان ورته حیران دی.

له دې ځایه را ووتلو ملګري مو په بازار کې ووېشل شول چا سودا کوله څوک بارونو او څوک کافي ځایونو ته ننوتل ، چا شراب ،چا کافي را وغوښتل ،څو ملګري مو یوې باغچې ته ورته هوټل ته ورغلل، زه هم لاړم ترې وم ،یو پېپسي مې را وغوښته.

هلته یو ډول ځانګړې ترکۍ خولۍ پلورل کېدلې چې له تار څخه جوړې وې هم یې د چلتار ،هم دخولۍ کار ورکاوه ډېره ښه بربښېده، کله مې چې په سر کړه نو ټولو ملګرو ته مې ښه ښکاره شوه ټولو راسره ګډ عکسونه واخستل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کپادوکیا کې د رینکو، یوا ځینۍ تر ځمکې لاندې تاریخي بازار نه دی، بلکې د کایماکلي، مازي او زکوناک او تا تالارین په نوم نور هم شته دی.

په کپدوکیا کې د موجو،دولکادیرلي اینلیمورات او کومبتالي په نومونو تر ځمکې لاندې نور ښارونه هم شته، چې له دې ټولو څخه د ځان ساتنې ګټه اخستل کېده.

دا داسې ښارونه و چې که محاصره یې اوږده شوې او د خوراکي توکي، له کمښت سره مخ شوي نه وای نو په زور نیول یې که نا شوني نه و نو له شک پرته ډېر سخت کار و.

کوترې چې په اسلام کې د سولې د کورنۍ فداکارۍ او په عیسویت کې د خدا ی د روح سمبول بلل کېږي هم د کپادوکیا په لوړو کې لیدل کېږي.

د کپادوکیا لاسي صنایع ډېر شهرت لري او ډېر پیدا کېږي، همدا راز د کپادوکیا د غونډیو لمنې تل په رنګه لویو پوکانیو یا هوايي بالونونو رنګینې وي چې ځینې یې پکې له پراشوټي چتریو هم ستري وي.

له دې ځایه دنه مهار کېدونکو تخیلاتو په رښتوني تعبیر کې را وخوځېدو، موټر روان دی خو چې هره خوا وینې په طبیعت او انساني تخلیق جادوګر او هیښوونکي ترکیب ته دی ستر ګې لړېږي زرګونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستنې هرمونه ،مخروطونه په غونډيو او د خوړ د کمرو په غاړه ولاړ بتان،زه بايد اعتراف وکړم چې ددې اثارو له انځورولو بيانولو او معرفي کولو عاجز يم.

نيم ساعت مزل به مو کړی و چې يو ډېر لوی هوټل ته ور وګرځېدو هوټل ډېر لوی و د هر ډول ذوق تنده يې خړوبوله ډوډۍ د بوفې په سېستم هم وه او فرمايشي هم، ډول ډول الکولي او ساده مشروبات، قيلون او چلم پکې و له ځوا ړخونو يې لار وه، ماله ډوډۍ وروسته ژر ژر د ماسپښين د لمانځه غم وخوړ خو له بده مرغه د لمانځه لپاره پکې ځانګړی ځای نه و، د هوټل شاته مې يو مناسبه خونه ومونده هملته مې مسافرانه لمونځ وکړ.

له دې ځايه د کپادوکيا نورو تاريخي ځايونو ته لاړو نږدې مازيګر وګرځېدو ماښام نږدې يې هوټل ته را وګرځولو.

زما د بکس ځنځير خراب شوی و د جوړېدلو لپاه يې پلاس او پيچ تاو په کار و په رسپشن کې هماغه ترکۍ نجلۍ ناسته وه ډېره هڅه مې وکړه چې په انګليسي يې پوهه کړم چې پلاس او پيچ تاو راکړي خو ځه غنم لامده و او څه ژرنده پڅه وه څه زما انګليسي کمزورې وه اوڅه دهغې خو ونشوه، بالاخره مې ورته اشاره وکړه چې خونې ته راسره ولاړه شي هغې هم رسپشن يا د معاملاتو څانګې ته بل تن راوغوښت او راسره روانه شوه زما اطاق يې ښه وکوت،بکس يې هم واړاوه راواړاوه ،بالاخره لاړله داسې امبور يې راوړ چې تابه ويل

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدې کارته جوړ شوی دی ،ځنځیر يې ژر جوړ کړ ماچې ددې اخلاص
ولید نو له جیبه مې ورته ۵۰ ډالري لوټ را وویست او په لاس کې مې
ورته کېښود ، نور نو دا زما ملګرې شوه، هر ساعت به يې سر را
ښکاره کړ.

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیم ګیټ

(samgate) یا برابر ور)زموږ د پروګرام نوم و ددې سفر او ددې سیاحتي سیمینار لپاره نوم له همدې ځایه اخستل شوی و.

سبا ته د سهار لخوا سیل ته ووتلو ،ما سپښین مو بیا بحث درلود ، دا بحث د لومړي ځل لپاره له خپل وخت څخه یو نیم ساعت ځکه وروسته پیل شو چې نور خلک له بحثونو ستړي و ، د بحث په جریان کې ښه چای، کلچې کېک هرڅه برابر شوي و بحث پای ته ورسېد وروستی ډله ییز بنډار او د خدای پاماني شپې وې، د هوټل یوه دروازه په ګلانو پوښل شوې وه، ټولو ډېر ګډ انځورونه واخستل، هر یو به له نورو سره خدای پاماني کوله اوله دروازې به چې په ګلانو پرې (samgate)لیکل شوي و بهر ووت.

دا رسمي خدای پاماني او د پروګرام رسمي پای و که نه لا مو هم ګډ ګرځېدل او لیدل کتل درلودل.

د پروګرام ګډونوال چې له نولس هېوادونو څخه راغلي و په دې اتو ،نهو ورځو کې ډېر خوا ږه او صمیمي شوي و ،ټولو یو بل پسې ژړل، هلته د نارینه او ښځو یو بل غېږ کې نیول او ښکلول کومه بده

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبره نه بلل کېده نو ځکه به ښځې او نارینه و کوم لس پنځلس دقیقې یو بل په غېږ کې نیول او ښکلول به یې.

زما په شمول د ټولو له سترګو اوښکې روانې وې خو د سیمین حالت بیا استثنایي و هېڅ زړه یې نه کېده چې له محسن څخه بېله شي.

جدایي مه راولې خدایه

ماجدایي لیدلې نده مړ به شمه

د سیمین په لیدلو څو ملګري باوري شول چې هغه په هغه بدرنګه ، وچ کلک ، شرابي بې خدا پسې مړه ده ، د محسن غاښونه له خیرو زېړ اوښتي و ،شرابو یې رنګ پوډري ته ورته کړی و ، خو((زړه چې مئین شي ښایست نه غواړي))

پروګرام داسې و چې نن ماښام په یوه ډېر انتیک او تاریخي هوټل کې د کوربنو مېلمانه و ماښام ته لا درې ساعته پاتې و او زموږ هوټل هم لېرې و یو ساعت مو په دریم پوړ کې ټال کې وځنګل، د محسن خونه نږدې وه هلته ورغللو خو سیمین لا د مخه هلته تللې وه محسن هم مخ ته د شرابو بوتلونه ایښي و زموږ په ورتګ خوشحاله شو خو موږ مناسبه ونه بلله چې د عاشقانو وروستی دیدن او خلوت خراب کړو بېرته را ووتلو ،د هوټل مخ ته پر څوکیو کېناستو ،ماکتاب لوست چې بیناشاه راغلله خواته مې کېناسته له څو دقیقو وروسته یې راته

(c) ketabton.com: The Digital Library

وویل راځه اطاق ته لاړ شو هلته به څه وخورو، څه به وڅښو، کیسې او خبرې به وکړو ماورته مطالعه پلمه کړه خو هغې مې له لاسه کتاب کش کړ او روان یې کړم.

د بیناشا اطاق هم یو کسیز او د غونډۍ دننه تورلي ځای کې و، په فریزر کې ورسره خوراکي او د څښاک شیان پرېمانه وو.

(c) ketabton.com: The Digital Library

وروستۍ ناسته او د خدای په امانۍ شیبې

مازیګر ناوخته ټول هوټل ته ور روان شو په هوټل کې ډېر بیرو بار و خو موږ ته لا د مخه مېزونه ریزرف شوي و، زه ،کیلي، ،زېبا ، بیناشاه، شعله، او ... پر یوه مېز کېناستلو ، کیلي غږ وکړ چې هرڅه او هرڅومره خوړی لګښت مو پر موږ دی، خو د شرابو پیسې مو پر ځان ، دلته تازه د پسه ، کبانو ،چرګانو ،مرزانو تازه سیخ کباب، نور ډول ډول توکي ،مشروبات ،سوپ، تازه مېوې، فرني باب، پرېمانه و، خوندوره ،ژوندۍ موسیقي غږول کېده، هرڅوک به چې نڅاه ته پورته شو هماغسې سر او تال ورته نیول کېده، هنرمندانو غربي، عربي، ترکي او ایراني ساز غږولی شو.

زموږ محفل کاملاً شخصي او د شخصي ژوند په اړه و کیلي وویل چې یوه لور لري او اوس له درییم مېړه سره ژوند کوي ، شعلې وویل چې له مېړه یې طلاق اخستی او یوائې اوسېږی، زیبا وویل چې تر اوسه اولاد نلري او ژر یې د زېږېدلو اراده هم نلري، بیناشاه خو هسې هم پېغله وه،ما چې کله د خپلو بچیانو شمېره ورته وښوده ټول حیران شول ،کیلي ته مې د خپل درې میاشتني زوی سجاد عکسونه چې تیار په مبایل کې راسره وو وښودل، ډېر یې خوښ کړ بیا ټولو دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عکسونه ولیدل او ټول خوښ شول ،کیلي راته وویل چې د مېرمن عکسونه دې هم راوښیه ،ماورته وویل چې راسره نشته، خونه یې منله ، چې ډېر یې ټینګ کړم نو ما هم همدا ځو میاشتې وړاندې د نوي ډهلي په قطب منار کې له یوې یمنۍ ښکلې ژورنالیستې سره ګډ انځورونه اخستي و هماغه مې وروښودل، نورو ډېر وستایله، زما د یمنۍ خیالي مېرمنې ښکلا ،ځواني، جامه، مود ، ذوق،ستایل هرڅه یې خوښ شول ، شعلې راته وویل چې ته دا نهه ورځې په شخصي جامو کې وګرځېدلې خو مېرمن دې هغه ده د نړۍ په کچه لوړ ذوق لري خو کیلي چې دا انځور ولید سر یې وخوځاوه ماته یې وویل چې ښاغلی حقیار ! یادې د بچیانو شمېر دومره نده چې ته یې وایې او یادې دا مېرمن نده ،ماورته وویل نه زما خبره سمه ده خو ویې نه منله، وروسته یې هغه نور هم د ځان ملګري کړل، کرستوفر لاس را اوږد کړ چې عکس وګوري او منځګړتوب وکړي خو ما مبایل ورنکړ، کیلي ورته وویل چې ته دا افغانانو په دود نه پوهېږې، افغانان هېڅکله هم دخپلو ښځمنو انځور پردي نارینه وته نه ښکاروي، بې ځایه لاس مه وراچوه هغه چې دا واورېدل لاس یې کش کړ او ځوځله یې بخښنه وغوښته.

،وروسته یې خپله دا حیرانتیا هم له موږ سره شریکه کړه، چې د انځور په لیدو نو څه کمېږي یا زیاتېږي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماچې کله د بیناشاه په هکله واورېدل چې تراوسه پېغله ده نو هغه د درانه استاد محمد اصف صمیم ظریفانه خبره راپه زړه شوه، له استاد صمیم څخه چا د یوې مشهورې پښتو ژبې په عمر پخې پېغلې شاعرې په هکله پوښتلي وو چې دافلانۍ پېغله ده که واده؟ نو هغه ورته ویلي وو چې له پېغلتوب څخه یې خدای خبر دی خو مېړه نلري.

(c) ketabton.com: The Digital Library

جدايي راغله لاري دوه شوې

له دې ځايه چې رخصتيدو بيا مو يوځايي انځورونه واخستل، تيليفون نمبرې او د ايميل ادرسونه تبادله شول.

بيا مينې را وپاريدلې غېږ کې نيول ، ښکلول ، او ژړل پيل شول ، خو بيا هم له بېلتون پرته بله چاره نه وه ،يوبل مو په ژړا ببل کړ او روان شو زه، سيمين ،فرخنده او استاد قويم خپل هوټل ته راغللو او هغه نور خپلو هوټلونو ته لاړل.

هغو نورو سبا سهار الوت درلود اومونږ استانبول ته مازيګر ۵ بجې.

سبا مو کوم رسمي پلان نه درلود ، لس بجې سهار زه ،سيمين او فرخنده نږدې بازار ته په سودا پسې ووتلو ، يو ساعت ګډ وګرځېدلو هغوی غوښتل د نوشهرې لوی بازار ته لاړې شي، ماځکه منع کړې چې بيا الوت له لاسه ورنکړو خو ويې نه منله، ترې بېل شوم ،يو هوټل ته وختلم ډوډۍ مې وخوړه، په يوه مغازه کې مې ځينې شيان وپېرل او پلې هوټل ته راغللم ګورم پنځه شپږ دقيقې وروسته دوی هم

(c) ketabton.com: The Digital Library

راغللې ویل یې چې له تا تر بېلېدلو وروسته زموږ خوښه هم رانغلله چې لېږې لاړې شو.

له دوه بجو وړاندې مو اطاقونه پرېښودل ځکه چې که له دې وخت څخه وروسته مو اطاق نه وای پرېښی نو دوه سوه ډالره دبلې شپې هم راباندې راتلل ،بکسونه مو په رسپشن کې کېښودل، زه په کوچ کې ویده شوم او هغوی خبرې کولې ،درې نیمې بجې راپسې موټر راغی سامانونه مو یې بار کړل او دنوشیهرې هوایي ډګر ته روان شوو.

په ښار،بازار، رنګینو دښتو او غونډیو کې موټر شاوخوا **۵۰** دقیقې مزل وکړ، لار بندي او ترافیکي ازدحام هم نه و، داچې موږ مېلمانه و نو موټر یې آن د ترمینل تر دروازې پرېښود. همدا چې له دروازې ننوتلو نو دمیز تر شا ناستې ښځې ته مو ټکټونه وروښودل هلته هم بیروبار نه و دستي یې بورډینګ پاسونه راکړل د بکسونو تول او لټولو هم ډېر وخت ونه نیوه، هرڅه ژر او اسانه تېر شول،په ترمینل کې لوکس تشنابونه او کانتین و همدلته مې د مازیګر لمانځه لپاره اودس وکړ، د انتظار لپاره څوکۍ پرېمانه وې پوره پنځه بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو، د ترکیې د هوایي کرښې (ترکیش ایرلاین) کوچنۍ بوینګ ته وروختلو، په الوتکه کې تشې څوکۍ هم وې او ګڼ نور سیلانیان هم راسره ملګري شول ، الوتکه پوره پنځه نیمې بجې په نوې (ځغاست لیکې) والوتله ،لاندې په

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوبو کې شفق لامبلې بحرته ورته پراخه اوبه چې شفق د وینو رنګ ورکړی و لړ. وړاندې د غونډیو منځ ته ورننوتلې اولړ. وړاندې ځنګل ښکاریده ،نورنو رڼا خپله لمن راونغاړله، اوځای یې ستورو او سپوږمۍ ته پرېښود ، کله کله پریمانه برقونه او رڼاګانې ښکاره شي چې د لویو ښارونو د موجودیت څرګندوی وي انقره هم نوښهرې ته نږدې ده او الوتکه باید دانقرې له پاسه استانبول ته راشي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د استانبول رڼاګانې

شپږنیمې بجې وې چې الوتکه د استانبول په زرینو رڼاګانو ورننوتله، لاندې دې چې څومره نظر کار کوي نو رڼاګانې ،ښکلاګانې او د طبیعت ترڅنګ د صنعت کرشمې ترسترګو کېږي الوتکه د شمندر پر لور ورتاوه شوه لس دقیقې وړاندې لاړله ، سمندر د استانبول له ناوې ښکلی ښار په دوه برخو ویشلی دی د بحر له منځه د استانبول دواړه خواوې ښکاري ،اسمانڅکې ،پېژندل کېږي ،الوتکه بېرته را تاوه شوه ، د ښار بله خوا موهم ښه ولیدله ، په الوتکه کې ځینې خلک کرار ناست دي ،ځینې مطالعه کوي دوی به د استانبول په ښکلا ماړه و خو موږ خپلې سترګې په لسو کې ضرب کړې وې.

الوتکه د استانبول پر ښار ښه تاوه راتاوه شوه بالاخره اوه بجې د مصطفی کمال اتاترک په کورني هوایي ډګر کې کېناستله ، د الوتکې خوا ته موټر راغی ترمینل ته یې روان کړو، دا هوایي ډګر هم ډېر لوی دی،موټر څو دقیقې مزل وکړ چې ترمینل ته را ورسېدو ،دلته د دخولي او خروجي او د بکسونو غم نه و ،له استانبول څخه کابل ته پرواز ته پوره اته ساعته وخت و، له هوایي ډګر څخه بهر راووتلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ومو پتېيله چې په استانبول کې وګرځو ،فرخندې او سيمين له يوې ټکسي سره خبرې وکړې، بې له دې چې ما او استاد قويم وپوښتي بلې ته ورغلل استاد قويم ماته وويل دوی له تا پوښتنه کړېده چې چېرې ځو ، ماورته وويل نه، هغوی ته په غوسه شو ورته ويې ويل کم ترکمه مور خو خبر کړئ چې چېرې مو بيايئ؟

فرخندې هم رټ ځواب وکړ: ستا خبرولو ته اړې نه يو ،ته کولی شې خپله خپل تصميم ونيسې ، مامداخله وکړه ورته ومې ويل خير تاسې چې تنها خوشحاله ياستئ نو موږ به خپل تصميم ونيسو ستاسو دې الله مل شي، نجلۍ بېرته را ماته شوه ويل يې،نه نه ولې موږ ستاسو په ډاډ ګرځو، يو ځای ځو ما ورته وويل نوبيا ښه ده چې له چا وپوښتو چې د سيل مناسب ځای او يا ګرم بازار کوم دی، چې هملته ورشوو له پوښتنې وروسته مو پرېکړه وکړه، چې جيولري يا د ګاڼو بازارته لاړ شو، دوی هم پرته له دې چې له ټکسي سره د اجورې خبره وکړي ټکسي ته وختل،ما ورته وويل چې ګورئ له ټکسي سره خوبيه معلومه کړئ، بيا به ورسره په لانجه پاتې ياستئ، سيمين وويل راځه وېرېږه مه ځومره به واخلي، خير ما ټکسيوان ته وويل چې تر جيولري بازار ځو اخلې هغه وويل دا چې تاسې مسافر ياست نو خير شپېته ډالر به راکړئ، سيمين او فرخندې چې دا واورېدل اوه ـ اوه يې ډېر وکړل، ژر بېرته راښکته شولې، بالاخره په پنځوس ليرو مو موټر پيدا کړ ورته مو وويل چې د استانبول په مشهورو او

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلیو واټونو به مو جیولري بازارته بیایي ،ټکسیوان ښه سړی و ښه ډېر یې وګرځولو او ښه مزل یې هم کاوه بېروبار هم کم و په ټکسیم چوک جیولري بازارته لاړ، دده په وینا اویا کیلو متره لار یې وهلې وه په جیولري بازار کې یو مارکېټ ته ننوتلو ،مارکېټ نه وسم، ښار و ، لس پوړه ،په هر پوړ کې سلګونه دوکانونه د مارکېټ په منځ کې څو ځایه هم برېښنایي پوړۍ ، هم لفت او هم د پلې ختلو لپاره پوړۍ جوړې وې.

دري پوړه یې تر ځمکې لاندې و ،تر ځمکې لاندې هوټلونه، د فاست فوډ (ببړني خوراک) او مشروبات دوکانونه و،دا دوکانونه ډېر پراخ او ډېر ډک وو، په هر پوړ کې څو کتاره دوکانونه و دې لوی مارکېټ ته سړی حیرانېده.

په هر دوکان کې څو څو تنه پېرونکې ولاړ او ناست وو چې ډېره برخه یې ښکلې انجونې وې، استانبول په بې حجابۍ اوبد حجابۍ کې تر اروپا کم ندی، د ډېرو کمو به د تیو څوکې ، ورنونه او سرپټ و ، غوښه ډېره برخه یې په یو بنین او نېکر کې ګرځېدل، د ترکانو ښکلا خو ټول مني ددوی د سپینو مټو ، ورنونو او ګلابي اننګو په لیدو به ماته دا ټپه ډېره ذهن ته راتلله:

کلي کې یو لېونی نشته
سپینې پایڅې مې په پنډۍ خوله لګوینه

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځـواني، دا مســافري، دا جـادوګره ښــکلا ، دا ازادي او دا ډک جېب او د استانبول تخنوونکي او لمسوونکي ښکلا.....نو دچا پلار بـه ورته تاب راوړي.

پـه مارکېټ کـي د افغانسـتان پـه انډول هرڅه ځو چنده قېمتـه و، يو جوړه منځني بوټان ۴۰۰ ليري ،هغه مهال په کابل کي يـو ګرام عربي سره زر پـه ۲۲۰۰ افغـانيو و خـو هلتـه مـو چـې بيـه کـړل نـو لـه ۳۰۰۰ زره افغانيو هم قېمته تمامېدل.

يو منځنی ساعت په ۲۰۰۰ ليرو ،يو سينه بند پـه ۵۰ ليرويا شاوخوا ۱۸۵۰ افغانيو و.

(c) ketabton.com: The Digital Library

چې خان یې په یاران یې

ما غوښتل په استانبول کې له دې څو ساعتونو اعظمي ګټه واخلم زما د طبیعت یو خوږ ملګري ډاکټر نصیرله څو کالو راهیسې هلته اوسېده.

راته یې ویلي و چې په تکسیم میدان کې اوسېږي چې ټیلیفون مې ورته وکړ دستي یې غوږ ی واخست کله مې چې ورته وویل په استانبول او په جیولري مارکېټ کې یم نو ډېر خوشحاله شو ویل یې دادی په لس دقیقو کې در رسېږم،له ملګرو سره مې خبره شریکه کړه ما ویل ښه ده چې هر یو ازاد او په خپل طبیعت وګرځو، ورته مې وویل دوه بجې به په هوایي ډګر کې سره یو ځای شو.

ترڅو چې لاندې راتللم او د مارکېټ له مخ څخه د سړک پر سر تم ځای ته برابرېدم نو ډاکټر نصیر راغلی و.

بیا هم ډېر خوشحاله شو، ما د ترکیې په لار یونو کې تکسیم میدان نوم ډېر اورېدلی و ماډاکټر نصیر ته وویل چې لومړی تکسیم میدان ته ځو، هغه په خندا شو ویل یې تکسیم نږدې دی وروسته یې ویل لومړی یو بل ځای ته ځو ټکسي ته وختلو، څو شېبې وروسته د یوې

(c) ketabton.com: The Digital Library

لويې ودانۍ مخ ته ښکته شو ، ګورم لوی او لوړ هوټل دی او د پاسه پرې میرټ هوټل لیکل شوي دي، ډاکټر صاحب وویل لومړی دلته ډوډۍ خورو بیا به ښه ډېر وګرځو ،ماورته وویل چې اشتها نلرم خو ویې نه منله ، په لفت کې نهم پوړ ته وختلو ، د کړکۍ ترڅنګ کېناستلو د استانبول او تکسیم میدان ښه سیل ترې کېده ښه مزه داره ډوډۍ مو وخوړله، ډاکټر نصیر راته وویل چې دا د استانبول مرکزي سیمې دي. بهرنیان ډېر همدلته د تکسیم میدان شاوخوا هوټلونوکې اوسېږي، دلته په هوټلو کې هرڅه پرېمانه دي اوشراب، خو په ټوله ترکیه کې له اوبو ارزانه دي.

هر ډول ګران بیه او ارزان بیه انجونې له یو ساعت څخه تر څو میاشتو له کوم تکلیف او تشویش پرته شته دي، داچې دا سیمه د بهرنیانو د اوسېدلو ده نو پولیس هوټلونه ته نه ورتاوېږي، انجونې خپل کاروبار او غریبي ازاده کوي.

هغه له یوه ټکسیوان سره د کیلومټر په حساب خبره وکړه ورته یې وویل چې څو ساعته به له موږ سره یې.

ما د مشهور ترکي طنز لیکونکي عزیز نسین د سیاسي طنزونو هغه ټولګه (D D) چې هغه یې د لیکلو په تور پنځلس کاله بند تېر کړی او محترم ډاکټر فرید بزګر د خرمړي په نوم پښتو ته ژباړلې ځوځله لوستې ده په خرمړي کې د (یو بهرنی په استانبول کې) تر سرلیک لاندې یوه خوندور طنز دی عزیز نسین په طنزیه ژبه د دې بهرني

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیلاني کیسه انځور کړې چې په استانبول کې تر استانبولي ډېر بلد و او د ډېرو مشهور، لوړ بیو، کم بیو هوټلونو، پارکونو، حمامونو سرایونو، موزیمونو، سینماګانو، تیاترونو او ... ادرسونه او معلومات ورسره و، په داسې حال کې چې استانبولي په دې اړه تر هغه ډېر کم معلومات درلودل.

ما ډاکتر نصیر ته وویل چې د استانبول په اړه چې ما څو مره اورېدلي هغه خو په دوه اونۍ، کې هم لیدلی نشو، خو د وخت ته په پام سره ډېر مشهور ځایونه راوښیه، هغه هم ښه کړه هغه ښه ترکي وایي ډربور ته یې څه وویل او روان شو، لږ وړاندې یې موټر ودراوه ښکته شو راته یې وویل دا د اسیآ او اروپا دلویو وچو سرحد دی، تر دې خط دیخوا اسیا او اخوا اروپا ده، راځه یو قدم په اسیا او بل پر اروپا کېږده چې انځور دې وباسم، لږ وړاندې موټر پر ډېر یو لوړ او اوږد هوایي پول ورو خوت، دا فولادي پول د بسفر پر تنګي، په کال ۱۹۷۰ زېږدیز جوړ شوی (۱۱۵۰) متره اوږد (۳۹) پلن او (۱۰۵) متره له سمندر څخه لوړ دی، دپله له بیخ څخه داوبو تر سطحې واټن ۶۲ متره دی.

دپوال له لاندې نه ښکاري خو پاس دواړو خواو ته دپلې لار ترڅنګ شپږ سړکه هم لري یعنې په یو وخت کې پرې شپږ موټر ځایېږي، پول ډېر ښکلی ځراغان او ماډرن دی، موټر پرې په سل

(c) ketabton.com: The Digital Library

اويوسل او شلو کې تېرېږي دا پول لاندې کومه ستن نلري ،ټول په کېبلونو تړلی دی د پله له پاسه ،لاندې سمندر ښه خوند کوي.

ددې پله په ليدلو ماته په افغانستان کې د امريکايانو په مرسته د جلال اباد ـ کونړ پر لار د کونړ پر سيند هغه جوړ شوي څو پلونه را ياد شول چې ميليونه ډالر پرې حساب او پر افغانانو احسان شول ، خو کيفيت يې داسې وو چې له پرانيستې وړاندې ونړېدل، هغه پول هم را په زړه شو چې له جوړېدلو وروسته چې کله پرانيستل شو نو د هغې انجيو رئيس چې ددې پول پر جوړولو يې ميليونونه ډالر اخستي و له موټر سره ددې پله له پاسه لـه دې وېرې چې دا پول ونه نړېږي او دی د سيند مستو څپو ته حواله نشي، تېريدلو ته نه چمتو کېده؟

په ښار کې ډېر وګرځېدو زما په غوښتنه يې د ترکيې تر ټولو لوی او ښکلي مسجد سلطان احمد ته وروستم.

(c) ketabton.com: The Digital Library

رښتیا هم عاشق ړوند وي

یوه بجه په زورلو سوداګریز مرکز کې له موټر څخه ښکته شو ټکسي مو رخصت کړ، ډاکټر نصیرراته و ویل راځه چې د استانبول میټرو هم درباندې وګورم او ورو ـ ورو به هوايي ډګر ته هم نږدې شو، هغې بربښنايي زینې ته ورغللو چې میټرو ته ورښکته شو بېده، ما په اروپا او روسیه کې ډېر زیات دالیدلي چې هلک او انجلۍ دنورو په وړاندې او په ډک بازار کې له یوبل لاس تاو او یوبل ښکل کړي، شونډې یې په شونډو کې ونیسي، آن په غېږ او زنګانه یې کېنوي، په ترکیه او په ځانګړې توګه په استانبول کې هم دا دود ډېر زیات دی، هر شل دېرش متره وروسته همدا اسې یوه صحنه وینې خو دا صحنه بې بېلګې ده او ښايي لوستونکي هم لږ ورسره مخ شوي وي، او د حیرانتیا خبره داده چې په یوه اسلامي هېواد کې هغه هم دا اسلامي خلافت او عثماني امپراطورۍ په زېړنځی کې ترسره کېږي.

څو کاله وړاندې کله چې ما په پژواک خبري اژانس کې کار کاوه نو زموږ یو ملګری او همکار هند ته تللی و، کله چې بېرته را وګرځېد نو موږ ته یې د ډهلي کیسې کولې، د کیسو په منځ کې یې د ډهلي دشاهي مسجد یادونه وکړه کله یې چې دا مسجد را پېژندو نو لږ په

(c) ketabton.com: The Digital Library

وجد راغی غږ یې پورته او توازن یې خراب شو ویې ویل ((دحیرانتیا خبره داده چې دا مسجد څلور سوه کاله پخوا جوړ شوی دی او هغه هم د مسلمانانو په لاس)) زموږ دوست او دهرچا دوست ښاغلي نعمان (دوست) ددې خبرې په اورېدلو نور خپله خندا ټینګه نکړی شوه پخ یې وهل ورته یې وویل نو ستا خوښه وه چې دا دومره لوی او ښکلی مسجد هندوانو جوړ کړی وای.

نو تاسو به هم وایئ چې په اروپا او امریکا کې خو اخلاقي کوډونه او حدود نشته، دا سمه ده چې هلته دموکراسي او ازادي شته خو پولې لري، داخو مسلمانان دي چې په هر کار کې افراط کوي او پولې ماتوي.

کیسه دا سې وه چې کله موږ په بربېښنايي پوړيو لاندې مېټرو ته ورښکته کېدلو د استانبول میټرو هم د روسیې د سانکت پیترزبورګ د میټرو په څېر ترسمندر لاندې تېرېږي، نو ځکه ډېره ژوره ده، نو زموږ په څېر لسګونه کسان نور هم پر پوړيو لاندې روان و ، ګورو چې یو هلک او یوې انجلۍ یو بل به غېږ کې کلک نیولي او یو دبل شونډې زبېښي ،انجلۍ کا پره ډېره ښکلې هم وه په همدې کې هلک ډېر ګرم شو موږ ټول ورته ګورو چې دا نجلۍ د پطلون کمربند ته یې لاس کړ کمربند یې پرې خلاص کړ نبکر او پطلون یې لږ وښویول د انجلۍ کوناټې یې نیم لوڅ کړ او کرار کرار یې لاس پرې واهه، دوی

(c) ketabton.com: The Digital Library

دومره مدهوش و چې دا ټول خلک ورته بتان او ټول سرونه ورته کدوان ښکارېدل.

په روسیه، ایران او ځینو نورو هېوادونو کې دمټرو کرایه یوه ده، لیرې ځې او که نږدې، خو په هند او ترکیه کې بیا دمسافې په اندازه ده له موږ څخه یې هم دهر تن په سر د ټکټ پنځه لیرې واخستلې، یو ځای کې ښکته شوو، پاس لاړو ډاکټر نصیر وویل چې همدا پخپله تکسیم میدان دی، له دې ځایه په ملي بس کې مصطفی کمال اتاترک هوایي ډګر ته ځو، هلته یو ې غرفې ته ورغی په لس لس لیرو یې دوه ټکټونه راواخستل، ښکلي او لوی بس ته وختو، بس پوره ۵ دقیقې وروسته حرکت وکړ ډاکټر صاحب وویل دا بس پر داسې لارو ځي چې دښار ډېرې برخې درباندې ګوري رښتیا هم بس د استانبول پر واټونو ښه تاو راتاو شو دوه بجې د اتاترک نړیوال هوایي ډګر مخ ته ښکته شو، ډاکټر نصیر د بورډینګ پاس د اخستلو تر ځایه راسره ملګری و نور نو ده ته د وړاندې تللو اجازه نه وه.

(c) ketabton.com: The Digital Library

یا لندن یا مرګ

اتاترک نړیوال هوايي ډګر ډېر لوی او د څو ترمینلونو درلودونکی دی، وخت کم و وارخطاوم چې له پرواز نه پاتې نشم، د خروجي د وهلو ترځایه ډېره لاره وه دلته تل ډېر بیربار وي، دا نړیوال هوایي ډګر د ترانزیت د مرکز او دالوتلو د تبادلې منځی دی، دلته په هرو څو دقیقو کې یوه الوتکه کېني او یوه الوځي د خروجي وهلو ځای ته چې لاړم په یوه سالون کې له ډېرش غرفو ډېرې وې خو هر غرفې ته اوږده کتارونه ولاړ و خو مامورینو سم کار کاوه ،د افغانستان په څېر بیروکراسي او کارماتونه نه وه ،په څو دقیقو کې نوبت راغی، خروجي مو ووهله هغې دروازې ته ورغللم چې کابل ته ترې الوت کېږي، په بورډنګ پاس کې یې اته ویشتمه دروازه لیکلې وه په پوښتنه مې پیدا کړه چې ورغللم ګڼ نور افغانان هم راغلي و.

ماهغې بربښنايي لوحې ته چې د الوت وختونه ،د وتلو دروازې او د الوتکو نوعیت پرې لیکل شوي وي کتل چې یو دریشي کړي ښکلي ځوان راځخه په پښتو د الوت په اړه پوښتنه وکړه، راته یې وویل چې په ټلو بزیون کې یې ډېر لیدلی یم ،ماورته وویل راځه چې هلته کېنو نورې خبرې به کوو، ترې وم د ماشیني دوکان چل مې زده کړ پیسې

(c) ketabton.com: The Digital Library

مې ور واچولې او به او پېپسي مې ترې را واخستې، دې ځوان خپل نوم جان اغا ، دلغمان ولايت د مرکز او سېدونکی را وپېژانده ويل يې چې پلار يې غريبکار او په مزدورۍ يې ژوند روان دی، په پور او پېغور او د کور د سامان په پلورلو يې نهه لس زره ډالره پيدا کړل او په ډېرو خطرناکو لارو او ځنګلونو لومړی له افغانستان څخه ايران ،بيا ترکيې او بيا يونان ته ورسېد ،دده په وينا ،غوښتل يې دنورو افغان ځوانانو په څېر ځان وروستي هدف(لندن) ته ورسوي، دوه کاله يې د يونان په کمپونو کې تېر کړل په دې دوه کالو کې يې د ورځني لګښت او له يونان څخه د وتلو لپاره څلور ځله له کوره نورې پيسې هم را وغوښتې خو بخت ورسره ياري ونکړه، هرځل به ناکامېده،دی وايي له يونان څخه ايټاليا. لندن او د اروپا ځينو نورو هېوادونو ته يو ډول کوچنۍ بېړۍ چې دوه درې تنه پکې ځايېږي، ځي او دومره چټکې دي ، چې د دولتونو د ګشت او ګزمې بېړۍ هم ورپسې نه رسېږي دابېړۍ دوه زره يورو اخلي او انسان يا هدف يا ګور ته رسوي، په دې بېړيو کې د مرګ د چانس سلنه اويا او د رسېدلو د پرش ده، دی وايي کورنۍ يې په دې بېړيو کې له سفر څخه ډېر منع کړ خو ده د کلي او تره او تربور د پېغور له کبله بېرته ستنېدلو ته زړه نه ښکاوه، له پلار څخه يې وغوښتل چې هرڅنګه کېږي ده ته دوه زره يورو ورولېږی او د ژوند دا قمار هرو مرو وهي خو پلار يې چې هرڅومره سر او تندی وواهه ايله يې دوه زره ډالر برابر کړل، په دې پيسو دا کار نه کېده،

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاسپورت يې لا پخوا څېرې کړی و، دکور فشار هم وربانـدې ډېر و هېڅ چاره نه وه له دې دوه زرو ډالرو هم ايله همدومره پاتې شول چې دکابل هوايي ټکټ پرې وشي،بالاخره د زهرو غړې کوي په يونان کې د پناه غوښتونکيو اداري ته ځان سپاري هغـوی ورتـه پـه يـوه کاغـد لاسليک او مهر لګوي او دهمدې ورقې په مټ د الـوتکې ټکـټ اخلـي او بېرته د ترکيې له لارې کابل ته ځي، له ده سره له کابل څخه لغمان تـه دتللو د موټر کرايه هم نه وه، نابلده هم و کلـه چـې کابـل تـه راورسـېدو نو تر محمود خان پله پورې ما ورساوه او کرايه مې هم ورکړه.

دا يو اغاجان نه و چې لـه يونـان څخـه راستون شوی و ، پنځـه شپږ نور ځوانان موهم وليدل چې برخليـک يـې لـه اغاجان سره ورتـه و ، آن ځينو خو يې دوه کاله بندهم تېر کړی و

لـه جان اغـا سره پـه خبرو بوخت وم چې د جناب پيـر سيد احمد ګيلاني په دوهم اوکشر زوی ښاغلي سيد محمد ګيلاني مې سترګې ولګېدلې سيد محمد ګيلاني دامهال پـه اردن کـې دافغانسـتان سـفير و، ،سفيران سياسي پاسپورت ، ديپلوماتيک مصؤونيت او ځانګړی پروتوکول لري،هغوی (VIP) يا ډېر مهم اشخاص وي او لـه (VIP) لارو څخه الوتکو ته ورځي، خوما ونه غوښتل چې له ده وپوښتم ولـې لـه عمـومي لارې سـفر کـوي، لـه ده سره مـې هـم دافغانسـتان دملـي اسلامي محاذ چې دامهال يې زه دفرهنګي کمېټې رئيس وم پـر کړنو

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډېر بحث او مشورې وکړې، دمرکې او بحث لپاره مو کافي وخت درلود.

له ده مې اجازه وغوښته چې دخپلو ملګرو پوښتنه وکړم، لرې وړاندې سیمین او فرخنده کلکې ویدې وې او استاد قویم ناست و، له ما ګیله من و چې دوی مې یو اځې پرېښودل و یل یې دوی چې له جیولري مارکېټ څخه راووتل نو لږ وګرځېدل او بېرته هوایي ډګر ته راغلل.

(c) ketabton.com: The Digital Library

دسفرپای

بالاخره درې نیمې بجې الوتکې ته د ورختلو غږ وشو په الوتکه کې زما یو خواته استاد قویم اوبلې خواته فرخنده برابره شوه.

دترکیې دهوایي کرښې اړوند الوتکه د رڼا ګانو او چراغان له ښار څخه والوتله خلک بې خوبه وو دالوتکو خدمه و مخکې ترمخکې په هر سیټ کې یوه پراشوټي کوچنۍ خلته چې دخوب ټوټه یې عینکې او جرابې پکې وې ایښې وې ،ډېر خلک ویده شول ماکتاب را واخست، خو ګروپونه یې ګل کړل، لپ ټاپ مې را واخست، د اوبو دبوتلو وېش پیل شو ، لږ وروسته ګروپونه بېرته روښانه او ډوډۍ یې راوړه سپرلیو په بې رغبتۍ وخوړه له ډوډۍ وروسته بېرته ګروپونه مړه او تیاره حاکمه شوه، زه هم ویده شوم خوکله مې چې سترګې وغړولې نو دالوتکو له کړکیو بهر تود لمر ښکارېده.

نهه بجې یې دکابل هوایي ډګر ته د نږدې کېدلو او دکمربند د تړلو غږ وکړ پاوباندې نهه بجې الوتکه کابل ته راورسېده، دکابل پر فضا یې اوږده دوره وکړه ،ختیځ ته لاړه آن دسروبي بازار هم ښکارېده، کله چې الوتکه دکابل پر سپېرو غرو او غونډیو ، تاوېده اوپه ځانګړې توګه د کابل دهوایي ډګر دشاوخوا بې بې مهرو تپې ،نادرخان مېنې (

(c) ketabton.com: The Digital Library

خیرخانې) قصبې ، بت خاک ، او مرنجان د تپو پر غاړو او څوکو خړ او ختهین کورونه او سپیره او له ګرده ډک چاپیریال وویني او د استانبول د طبیعت او صنعت د ګډ امتزاج محصوله ښکلا ، تک شین فطرت ، اسمانځکې ، د ښار په منځ کې تک شین سمندر ، رنګین کورونه اورنګین ښار یې په زړه را وورېږي ، نو داسې انګېري چې ګویا د ژوند یو له نړۍ د مړو هدیرې ته راغلی یم ، خدای شته همدې تصور په زړه کې ډېر وځورولم او هرځل چې له بهرني سفره کابل ته را رسېږم نو همدا مقایسه مې ځوروي.

دلته د دخولي وهلو ته په کتار ودرېدو ، د استانبول د کتارونو په انډول دا بیروبار له نشت سره برابر و خو بیا هم کوم نیم ساعت په لیکه ولاړ وو، سیمین او فرخندې ته مې کلک ست وکړ خو فرخندې ویل چې همدا نن مزار ته روا نه ده په دې ډول دا سفر هم پای ته ورسېد.

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تحریك یادښت

د افغانستان ملي تحریك د (۱۳۹۳ ل) کال په پیل کې له خپلو ګرانو هېوادوالو سره ژمنه کړې وه چې د دې کال په بهیر کې به (شل عنوانونه) بېلابېل دیني، علمي، ادبي او ټولنیز اثار خپلې ټولنې ته وړاندې کوي. ملي تحریك دا ژمنه د یاد کال د کب پر (۲۸)مه نېټه پوره او د یوې پرتمینې غونډې په ترڅ کې یې شل عنوانونه علمي اثار هېوادوالو ته وړاندې کړل. ملي تحریك په یاده غونډه کې ژمنه وکړه چې د (۱۳۹۴ ل) کال په بهیر کې به انشاء الله د خدای (ج) په نصرت ټول ټال سل (۱۰۰) عنوانه بېلابېل علمي اثار ټولنې ته وړاندې کوي. طبیعي خبره ده چې دا اسانه کار نه دی، ډېر زیات زیار او زحمت ته اړتیا لري، خو ملي تحریك ټینګ هوډ کړی چې خپله دا ژمنه به هم د تېرې ژمنې په څېر عملی کوي. دا اثر چې ستاسو په لاس کې دی د همدې (سل عنوانونو) ژمنه کړو اثارو له جملې څخه دی، چې د چاپ جامه اغوندي. ملي تحریك هیله لري چې له دې اثر څخه به زموږ هېوادوال په زړه پورې ګټه پورته کړي. ملي تحریك له ټولو هغو لیکوالو، ژباړونکو، سمونچارو، مالي او معنوي مرستندویانو او چاپ چارو څخه چې ددې اثارو د چاپ په دې ټول بهیر کې یې یو بل سره مرسته او ملګرتیا کړې او دا فرهنګي بهیر یې بریالی کړی، د زړه له کومې مننه کوي او کور ودانی ورته وایي.

د هېواد د فرهنګ د ښېرازۍ په هیله

د افغانستان ملي تحریك فرهنګي څانګه

(c) ketabton.com: The Digital Library

منdue او کور ودانی

د افغانستان ملي تحریک د هېواد پال او فرهنګپال شخصیت ښاغلي (حاجي محمد انور اخندزاده) څخه د زړه له تله مننه کوي چې د دې اثر چاپ ته یې اوږه ورکړه. ملي تحریک ویاړي چې د علمي اثارو د چاپ لړۍ یې پیل کړې ده. دا لړۍ به دوام لري. موږ له ټولو درنو هېوادوالو څخه په خورا درنښت هیله کوو چې په خپل معنوي او مادي وس د کتابونو د چاپ دا لړۍ لا پسې وغځوي.

یو ځل بیا د دې اثر له لیکوال او چاپوونکي څخه د زړه له تله مننه کوو چې د دې اثر د لیکلو او چاپولو جوګه شول.

په فرهنګي مینه

د افغانستان ملي تحریک

(c) ketabton.com: The Digital Library

د خپرونو لړ: ۴۶

د افغانستان ملي تحریک
www.melitahrik.com

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library